

Oslo Arbeiderparti

Årsmøtet 12. og 13. mars 2021

Vedtak

Innhold

1. Likestilling	2
2. Sosialdemokratisk utenrikspolitikk i en verden der konfliktnivået og polariseringen øker.....	5
3. Grønn, effektiv og rettferdig klimaomstilling	10
4. Boligpolitikk.....	15
5. Vi treng ein ny og forsterka arbeidslivsmodell	19
6. Antirasisme	22
7. En mindre midlertidig, mer rettferdig asylpolitikk.....	23
8. En ny start for Oslohelsa	25
9. Generasjonsskatt – En rettferdig skatt	25
10. En ny retning for ruspolitikken	26
11. Resolusjon om HIV og medikamenter	28
12. Sikre transpersoner rett til et tilpasset helsetilbud.....	28
13. Kutt moms på frivillighet nå!	29
14. Samferdselspolitisk uttalelse	30
15. Studieplasser til Søndre Nordstrand	34
16. Oslomarka for natur og mennesker	35
17. Park i Nydalen	35
18. Oslo Fengsel	36
19. Maridalen – gårdsbrukenes fremtid	36
20. Næringsråd i Oslos bydeler	37
21. Veien til 2023 for Oslo Arbeiderparti	38
22. Partiorganisasjon og partikultur	40

1. Likestilling

Likestilling er en menneskerett. Alle skal ha samme frihet, lik mulighet, rettigheter og makt til å delta i samfunnet og være representert. Arbeiderpartiet er et feministisk parti.

Alle skal ha samme muligheter til betalt arbeid som gir økonomisk selvstendighet. Kvinner og menn, jenter og gutter skal ha samme forutsetninger for god fysisk og mental helse, frihet til å bestemme over egen kropp og til kroppslig integritet, samt å få tilbud om behandling og omsorg på like vilkår. I et likestilt samfunn skal kvinner og menn ta samme ansvar for ulønnet hjemme- og omsorgsarbeid, og ha muligheter til å gi og få omsorg på like vilkår. Kvinner og jenter skal også kunne drive idrett på like vilkår.

FNs konvensjon om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) forplikter staten til å sikre menneskerettighetene til personer med funksjonsnedsettelse, uten noen form for diskriminering. Norge ratifiserte konvensjonen i 2013, men den Høyre-ledede regjeringen har ikke sørget for at dette har blitt inkorporert i norsk lov. Oslos Arbeiderparti mener den må inkorporeres i norsk lov, på lik linje med FNs øvrige diskrimineringskonvensjoner om kvinnekategorier og rasediskriminering.

Styrk kvinnehelse og retten til å bestemme over egen kropp

Kvinner og menn, jenter og gutter skal ha samme muligheter til god helse og til et likeverdig tilbud av helsetjenester. Kvinners helse og sykdommer som rammer kvinner mest har i dag lavere prioritet og gis dårligere økonomiske forutsetninger enn sykdommer som rammer menn, og det er kjønnsforskjeller både symptomer, diagnostisering og behandling. Menn er i stor grad normen for forskning.

Det er nødvendig med oppdatert og kjønns spesifikk kunnskap om kvinnehelse og sykdommer som rammer både yngre og eldre kvinner for å kunne iverksette gode og effektive tiltak, og for at kvinner og menn skal kunne få tilbud om likeverdige helsetjenester. Det må derfor gjennomføres en bred gjennomgang, og igangsettes grunnforskning, av kvinnehelse i Norge.

Kvinnens grunnleggende rett til å bestemme over egen kropp og til selvbestemt abort skal styrkes.

Etter uke 12 må gravide søke en abortnemnd om svangerskapsavbrudd, og dagens nemndsystem er en ekstrabelasting for mange kvinner, som vi mener de skal slippe. Vi vil avskaffe ordningen med abortnemndene og sikre kvinner selvbestemt abort inntil lovens ramme på 18 uker. Samtidig vil vi styrke et offentlig tilbud som gir informasjon om alle medisinske forhold og risiko, samt sikre tett oppfølging av helsepersonell. Dagens regjering har vedtatt innstramminger i abortlovgivningen, og alle disse skal reverseres.

Den farligste dagen i en kvinnes liv er den dagen hun selv gir liv. Vi vil fortsette å styrke og forbedre fødsel- og barselomsorgen for kvinner.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Prioritere kvinnehelse, og sikre et likeverdig tilbud av helsetjenester.
- Styrke forskning på kvinnehelse.
- Utarbeide en strategi for kvinners helse i et kjønns perspektiv, og forebygging av helsemessige utfordringer
- Opprette en nettportal om kvinnehelse
- Fjerne merverdiavgift på bind og tamponger
- Avskaffe abortnemndene og utvide retten til selvbestemt abort inntil 18 uker
- Oppheve alle innskrenkninger i abortloven som er innført etter 2013
- Styrke offentlige rådgivningstjenester som har et mål om å begrense de psykiske og fysiske belastninger før og etter en abort
- At alle relevante tester skal tilbys så tidlig som mulig for gravide kvinner
- Opprette et nytt mannsrolleutvalg som skal kartlegge og foreslå tiltak for å forbedre menns likestillingsutfordringer
- Jobbe for at FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) inkorporeres i norsk lov og realiseres i alle deler av samfunnet

- Øke bemanning av jordmødre på fødeavdeling, og i følgetjeneste, og utdanne flere jordmødre. Styrke kommunejordmortjenesten, og jobbe for økte stillingshjemler for kommunejordmødre, både i tiden før fødsel og får oppfølging av mor og barn i etterkant av fødsel.
- Opprettholde lokale og kvalitetssikrede fødetilbud, slik at reiseveien til fødeavdelinger ikke blir lang og usikker
- Sikre at fødende kan ha med seg partner eller annen person under fødsel, også i pandemier.
- Gi kvinner oppfølging med én til én-omsorg under fødsel, også ved igangsettelse, og gi rett til smertelindring uten unødvendig ventetid.
- Styrke omsorg etter fødsel ved å tilby alle kvinner fysisk sjekk, ammeveiledning, informasjon om fysisk og mental helse og barnestell før hjemreise. Sikre at det gis på kvinnens språk.
- Tilpasse liggetid og utreise til den enkelte, og sørge for at føde- og barselavdelinger har tilstrekkelig personell for å ivareta barselkvinnene.
- Bedre barselomsorgen, og sikre at alle foreldre får god oppfølging og tidlig hjemmebesøk.
- Kutte statsstøtte til folkehøyskoler som driver på et verdigrunnlag som ikke er i tråd med diskrimineringslovverket

Gi økt støtte til pårørende

Mangelfulle offentlige tjenester gjør at pårørende legger ned 136.000 årsverk i omsorgsinnsatsen for syke og pleietrengende, uten lønn. Mange ønsker å være der for sine nærmeste, men mangel på støtte gjør at pårørende ofte må gi opp jobb. Tilbud om aktivitet og avlastning må også tilpasses pårørendes behov.

Strategien om at flest mulig eldre skal bo hjemme lengst mulig fører til at særlig kvinner blir nødt til å ta et større omsorgsansvar. Det er et stort likestillingsproblem at kvinner blir trippelarbeidende og risikerer å svekke sin økonomiske selvstendighet.

Med flere eldre er det ikke bærekraftig å basere så mye på familieomsorg. Pårørende må i gjennomsnitt gi minst dobbelt så mye omsorgstid som de 136.000 årsverkene de gir nå. Det vil gå utover muligheten til å stå i jobb, livskvalitet og egen helse. Det er fellesskapets ansvar å løse helse- og omsorgsutfordringer.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sørge for bedre støtte- og avlastningstilbud som ivaretar pårørende
- Sikre at menn og kvinner kan ta likt ansvar for ulønnet omsorgsarbeid
- Tilpasse tilbud om aktivitet og avlastning også til pårørendes behov slik at de holder seg frisk og yrkesaktiv
- Bedre kontakt med offentlige tjenester og gjøre det enklere å få støtte og oppfølging
- Ha en helhetlig gjennomgang av ordningene for foreldre til syke barn og barn med særlige behov, med mål om å forenkle og styrke rettighetene til familiene.
- Utrede retten til fravær og behov for tilrettelegging og bedre foreldrepermisjon til syke barn eller barn med særlige utfordringer
- Sikre at alle har en koordinator som kan bidra med informasjon og tilrettelegging, samt støtte for pårørende gjennom sykdomsforløpet
- Forbedre ordningen med rett til permisjon i inntil 10 dager for å følge opp nære pårørende med at dette skal være lønnet permisjon, tilsvarende sykedager for barn

Foreldrepermisjon

Foreldrepermisjonen skal være raus, og vi vil sikre at både mor og far har selvstendig krav på sin del av permisjonen sammen med barnet.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Videreføre tredelt foreldrepermisjon og sikre mor mulighet til å amme i tråd med faglige råd
- Sikre at mødre ikke får kutt i permisjonstiden dersom de føder før termin, og at ikke permisjonen starter å løpe dersom de føder senere enn termin.
- Beholde dagens fedrekvote og styrke fedres rettigheter
- Fjerne kontantstøtten

Bekjemp vold mot kvinner og menneskehandel

Flest kvinner utsettes for vold, voldtekt, vold i nære relasjoner og partnerdrap. Dette er et samfunnsproblem som skal bekjempes. Kun halvparten av kommunene har fulgt oppfordringen om handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Stat og kommunene må prioritere forebygging og forbedre oppfølging av voldsutsatte.

Politiet må gjøres i stand til å følge opp og prioritere voldtektssaker og partner- og familievold. Hvert fjerde drap i Norge er partnerdrap, og det er ofte forutgående hendelser før partnerdrap. Forebyggingsarbeidet må derfor prioriteres høyere. Ved brudd på besøksforbud må det raskt gripes inn, og ordningen med voldsalarm må brukes mer.

Mange som er i prostitusjon er utsatt for menneskehandel og trafficking, og disse menneskene må gis sterkere beskyttelse og oppfølging for å komme seg ut av prostitusjon.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Få på plass en ny nasjonal handlingsplan mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner så snart som mulig
- Stille krav om at alle kommuner skal ha handlingsplan mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner
- At krisesentre og hjelpelinjer skal styrkes og sikres tilstrekkelig og forutsigbar finansiering
- Iverksette flere nasjonale informasjonskampanjer om vold mot kvinner og vold i nære relasjoner og partnerdrap
- At det eksisterende forebyggende tiltak mot vold gjennomgås med tanke på lovfesting
- Styrke beskyttelse av ofre for menneskehandel gjennom å bedre muligheten for oppholdstillatelse når bakmenn anmeldes, uavhengig av om saken kommer til rettsvesenet, og opprette et nasjonalt tilbud om exit-programmer for mennesker som vil ut av prostitusjon
- Gjennomføre offentlige holdnings- og opplysningskampanjer om sexkjøpsforbud og skadevirkningene av prostitusjon
- Politiet skal prioritere oppfølging av sexkjøpsloven, også sexkjøp og hallikvirksomhet på nett
- Utrede muligheten for å tilkjenne voldsoffererstatning for ofre for sexindustrien og om uaktsom menneskehandel bør kriminaliseres.
- Vurdere økt strafferamme ved brudd på sexkjøpsloven, kriminalisere forsøk på sexkjøp og fremme et nytt lovforslag i Straffelovens §315 (hallikparagrafen) som gir politiet hjemmel til å stenge nettsteder som driver og/eller tilrettelegger for hallikvirksomhet.

2. Sosialdemokratisk utenrikspolitikk i en verden der konfliktnivået og polariseringen øker

De siste årene har vi sett en urovekkende trend med økt polarisering innad og mellom land, mer nasjonalisme og proteksjonisme, svekket demokrati og beskyttelse av kvinneverettigheter og minoriteter i en rekke land. COVID-19-pandemien forsterket mange av disse trekkene. Mange land, også vestlige, valgte innledningsvis å prioritere egne kortsiktige nasjonale interesser. Etter hvert har vi sett mer positive tegn. Gjennom internasjonalt samarbeid lyktes vi å utvikle effektive vaksiner mot pandemien på historisk kort tid. COVID-19-krisen har vist oss betydningen av politisk lederskap, vist styrken i velorganiserte land med høy tillit og sterke institusjoner, og minnet oss om at vi ikke er sterkere enn det svakeste ledd.

Stormaktsrivalisering og multilateralt samarbeid

Under president Donald Trump trakk USA seg ut av en rekke multilaterale samarbeidsorganer og internasjonale avtaler som Paris-avtalen, Iran-avtalen, Verdens Helseorganisasjon (WHO) og UNESCO, samt USAs rolle som nøkkelland i globalt samarbeid og for samarbeid med sine allierte. Parallelt med dette har Kinas makt og påvirkningskraft økt både regionalt og globalt. Den nye amerikanske administrasjonen, ledet av president Joe Biden gjør nå kraftige grep for å vise at USA er tilbake, og at USA igjen ser det som en viktig rolle å forsvare den liberale verdensorden, sammen med allierte. Mye tyder på at stormaktsrivaliseringen mellom USA og Kina vil tilta, og at forholdet til Russland vil forbli anstrengt. For et lite land som Norge, med vår åpne økonomi, er det avgjørende å opprettholde et sterkest mulig internasjonalt regelverk med håndhevingsmekanismer, tilpasset vår tids utfordringer, samtidig som vi aktivt bør støtte opp om arbeidet for demokrati, menneskerettigheter og folkeretten. Å balansere disse hensynene vil være en særlig viktig oppgave for en framtidsrettet sosialdemokratisk utenrikspolitikk. Stortinget har i nyere tid blitt utsatt for alvorlige cyberangrep. Dette er et angrep på demokratiet. Som nasjon kan vi sikre oss så godt vi vil, men det er ofte menneskelig svikt som gir hackere innpass til å hente ut verdifull informasjon. Det tradisjonelle forsvarsverket er ikke lenger tilstrekkelig, men må suppleres og bygges gjennom kunnskap i befolkningen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At Norge bruker sin plass i FNs sikkerhetsråd aktivt til å fremme tiltak som styrker det multilaterale samarbeidet i etablerte internasjonale institusjoner, og til å få gjennom sosialdemokratisk utenrikspolitikk som freds- og forsoningsarbeid, likestilling, bærekraft og solidaritet.
- Norge må bidra i det pågående utviklingsarbeid innen FN, Verdensbanken og IMF, med mål om å styrke både effektiviteten og legitimiteten til arbeidet i disse organisasjonene
- Øke samarbeidet med nordiske og baltiske land, både gjennom Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd, men også innad i FN, EU, OSSE, OECD, WHO, etc. Det nordiske forsvarssamarbeidet gjennom NORDEFCO bør prioriteres høyt.
- Utforme prosesser for at FNs bærekraftsmål gjennomføres i Norge og virke for at de gjennomføres internasjonalt.
- Arbeide for globale handelsavtaler og markedsadgang som tilrettelegger for økt eksport av norske råvarer og produkter. En forutsetning for disse forhandlingene er at de foregår med fullt innsyn og representasjon fra den internasjonale fagbevegelsen.
- Støtte opp om arbeidet for at internasjonal handelspolitikk integreres tettere med klimapolitiske mål.
- Arbeide for internasjonale avtaler på digital skattlegging av store, globale teknologiselskaper i tråd med OECDs arbeid.
- At Norge skal være en aktiv pådriver for internasjonale skatteavtaler som blant annet skal bidra til å motvirke flernasjonale selskapers bruk av skatteparadis
- Øke kompetansenivået i befolkningen om beskyttelse mot cyberangrep

Nordområdene: Norges viktigste strategiske satsingsområde i utenriks- og forsvarspolitikken

Nordområdene er Norges viktigste fredsprosjekt, og vårt geostrategisk viktigste område. Men både dialogen og balansen med vår nabo i øst har blitt kraftig svekket siden 2013. Norge står i årene fremover overfor en ny sikkerhetspolitisk situasjon. Ikke siden slutten av den kalde krigen har Norge og våre allierte stått overfor et slikt omfang av samtidige sikkerhetsutfordringer – mot staten, samfunnet og individet. Det er nødvendig å styrke vårt nasjonale forsvar for å møte utfordringene sammen med NATO og våre allierte. Vi ser at Russland rustet opp militært, øver mer i Nord, og uttaler seg tydelig konfronterende mot Norge. Det var nødvendig å reagere på dette, men det er også viktig at man også holder døra åpen for samarbeid der det fortsatt er mulig. Denne balansen har blitt forrykket de siste årene, der nødvendig fasthet ikke har blitt fulgt med tilsvarende styrking av dialog og kontakt på områder av felles interesse. Samtidig har både Kina og USA også økt interessen og fokuset mot Arktis. Det er i Norges interesse at vi klarer å opprettholde fredelige forhold i Arktis.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At Norge skal styrke sin rolle som brobygger mellom NATO og Russland i Arktis.
- At Norge skal opparbeide seg en posisjon som være en sentral aktør på alle viktige områder i Arktis, og vil arbeide for å styrke mellomfolkelig samarbeid gjennom Arktisk råd, Barentsamarbeidet og i andre regionale fora.
- Stå fast ved at vi er NATOs lyttepost i Arktis, og sikre den nødvendige balansen mellom avskrekking og beroligelse. Dette krever et sterkt forsvar som har Arktis som hovedoppgave, samt en effektiv nasjonal etterretningstjeneste.
- Kompensere for tapet av fregatten Helge Ingstad ved å styrke de gjenværende fregattene slik at de kan operere på et høyt operativt nivå og ivareta deres viktige oppgaver som myndighetshevdelse og overvåkning i havområdene i Nord.
- Øke bemanningen i forsvaret i alle forsvarsgrener

En atomvåpenfri verden

Atomvåpen er et masseødelegglesesvåpen som med sin fortsatte eksistens setter hele menneskeheten i fare. Å fortsette å satse på kjernefysisk avskrekking er en akutt og uakseptabel trussel mot liv på jorda. Fremgang på nedrustningsfeltet avhenger av at vi bygger en sterk norm mot atomvåpen. Å ta avstand fra atomvåpen og kjernefysisk avskrekking er en forutsetning for fremdrift i samtaler om nedrustning og avspenning. Ved å fortsette å stå utenfor FNs atomvåpenforbud vil Norge bare bidra til å legitimere atomvåpen som strategisk konsept. Arbeiderpartiet mener derfor at Norge bør bidra til å legge press på atomvåpenmaktene gjennom å slutte seg til FNs atomvåpenforbud.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At Norge skal signere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på statspartsmøtene til atomforbudstraktaten.
- At Norge tar initiativ til samtaler om gjensidig og balansert nedrustning.

Demokrati og folkerett under press

Det er økt press på demokratiske rettigheter som ytringsfrihet, pressefrihet og kvinneverettigheter. LHBTI og andre minoritetsgrupper er under angrep i flere land. Vi ser også tegn på at politiske ledere og politisk utnevnte høyesterettsdommere samler grepet, at mer makt samles på færre hender, parlamentarisk kontroll svekkes, og at det blir vanskeligere å bedrive åpen debatt eller opposisjonspolitikk mot sittende myndigheter. Polen og Ungarn er bare to eksempler på land som har utviklet seg i autoritær retning de siste årene. Utviklingen i Tyrkia bekymrer også. Etter kuppforsøket i Tyrkia 15. juli 2016 har regimet til Erdoğan beveget seg i en mer autoritær retning. Flere tusener er satt i fengsel uten lov og dom. Det gjelder pressefolk, aktivister og flere hundre politikere fra opposisjonen. Kina er et annet land som strammer grepet om sin befolkning gjennom massiv overvåkning, kontroll, og uakseptabel fremferd. Sikkerhetsloven og håndtering av opptøyene i Hongkong er ett eksempel, menneskerettighetssituasjonen for den muslimske folkegruppen, uighurene og andre minoriteter i Xinjiang, er et annet alvorlig eksempel.

Menneskerettighetsorganisasjoner rapporterer om at uighurene utsettes for grove menneskerettighetsbrudd; mer enn en million uighurer skal være internert i fangeleirer, i det kineserne

kaller «omskoleringsleire». Militærkuppet i Myanmar i februar satte den allerede skjøre demokratiseringsprosessen i landet kraftig tilbake. Situasjonen er ikke bare alvorlig innad i Myanmar, men er skadelig for hele ASEAN-regionen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At norske utenriksmyndigheter krever omgående løslatelse av fengslede aktivistene og opposisjonspolitikere i Tyrkia.
- At Norge uttrykker sin bekymring over den autoritære utviklingen i Tyrkia, Polen og Ungarn i internasjonale og bilaterale fora. Her kan artikkel 1 og 2 i NATO-traktaten benyttes for å understreke at medlemskap i NATO og EU forplikter opprettholdelse av fredelig og demokratiske samfunnsinstitusjoner og regelverk.
- At Norge fordømmer Kinas undertrykkelse og forfølgelse av den muslimske folkegruppen uighurene og andre minoriteter i Xinjiang, oppfordrer Kina om å stoppe med grove menneskerettighetsbrudd, samt gir tilgang til området til FN og andre observatører.
- Jobbe for at det offentlige avstår fra å kjøpe varer som er produsert ved å bryte folkeretten, og jobbe for internasjonale sanksjoner mot stater som systematisk bryter folkeretten.
- At Norge engasjerer seg i Myanmar i arbeidet for å få den viktige demokratiseringsprosessen i landet tilbake på sporet. Dette må kombineres med fortsatt oppmerksomhet omkring rohingya-folket og til et nødvendig rettsoppgjør etter de uhyrlige overgrepene de har blitt utsatt for.
- At Norge erkjenner folkemordet på armenerne og vil arbeide aktivt for en slik internasjonal erkjennelse.

Bistand og utvikling

Norsk bistandspolitikk må adressere utfordringer som fattigdom og ulikhet, kvinnehelse og kvinneverettigheter, klima og energi, arbeid og rett til utdanning. Ifølge FN utgjør kvinner 8 av 10 av mennesker som er drevet på flukt på grunn av klimaendringer. Om vi skal lykkes med klimatilpasning og bekjempe fattigdom må vi sette kvinner fremst. Klimatilpasning og arbeid for kvinners rettigheter går hånd i hånd. Mange steder i verden holdes kvinner fremdeles utenfor fullverdig deltakelse i samfunnet. Retten til utdanning, arbeid og det å bestemme over sin egen kropp er ikke gitt. Norge bør gå foran med å hjelpe fattige land med en rask og rettferdig omstilling til en sirkulær, bærekraftig og fornybar framtid. Gjennom å etablere "Energi for Utvikling" som en ny storsatsing innenfor bistanden, der både nordiske land og USA, UK og Tyskland kan være naturlige partnere. I tillegg bør Norge styrke og revitalisere regnskogssatsingen, fordi det er et område der vi siden Stoltenberg II har ledet an internasjonalt i et arbeid som har gitt gode resultater, og fordi det å stoppe og reversere tropisk avskoging er en forutsetning for å lykkes med både klimamålene og de andre bærekraftmålene.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At norsk utviklingspolitikk må innrettes mot å behandle årsakene framfor symptomene på fattigdom. Dette betyr å utfordre både internasjonale og nasjonale strukturer som gjør at folk er fattige, slik som ulovlig kapitalflukt, gjeldskriser eller korrupsjon. Det betyr også at vi må jobbe langsiktig, koordinert og systematisk, både med myndigheter, lokalt sivilsamfunn og andre bistandsgivere, for å oppnå varige resultater som faktisk har en innvirkning på fattige mennesker liv.
- At norsk utviklingspolitikk også må innrettes mot de økende ulikhetene innad i land.
- At anstendig arbeid, skatt og sosiale, brede velferdsprogrammer som for eksempel barnetrygd bør få økt prioritet. Alle tre har en avgjørende rolle i en helhetlig og rettighetsbasert tilnærming til utvikling, og er dessuten områder som vil kunne ha en positiv effekt på nasjonale og lokale institusjoner og fordeling av makt og ressurser.
- At klima får en nøkkelrolle i bistandspolitikken. Dette må inkludere støtte til å møte klimaendringene som ofte rammer de fattige hardest og inkludere to storsatsinger som prioriteres politisk og budsjettmessig:
- Etablere "Energi for utvikling" for å støtte utviklingsland og fremvoksende økonomier i å etablere utviklingsfremmende, rene, fornybare og energieffektive energisystemer.

- Videreføre, revitalisere og styrke regnskogssatsingen.
- Øke den humanitære innsatsen i Jemen og gjøre landet til samarbeidsland for norsk bistand.
- Sikre faglige rettigheter og styrker fagbevegelsen i våre samarbeidsland gjennom bistandsarbeid

Kritikk av Israels ekspansjonspolitik

Siden 1967 har israelske myndigheter okkupert deler av Vestbredden i form av bosetninger og israelske bosettere. Okkupasjonen strider med artikkel 49 i den fjerde Genevekonvensjonen. Til tross for dette bor det i dag mer enn 700 000 israelske bosettere på Vestbredden, og etter at Donald Trump ble president i USA har Israel intensivert sin ekspansjonspolitik. I høst kritiserte EU igjen Israel for å godkjenne byggingen av 2342 nye bosetninger på Vestbredden. Den norske regjeringens stillhet her er uakseptabel, og dette er et systematisk brudd på Norges tradisjon som forsvarer av det undertrykte palestinske folk.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At Norge igjen må bli en sterk stemme for respekt av internasjonale lover og mot bygging av nye bosetninger i de okkuperte områdene.
- At Norge skal kritisere israelske myndigheter for godkjenningen av de 2342 nye bosetningsboligene på vestbredden.
- At Norge skal kreve full stans i utbyggingen av nye bosetninger, og kreve at de eksisterende bosetningene flyttes fra Vestbredden.
- At Norge skal bruke relevante internasjonale fora for å ansvarliggjøre israelske myndigheter for brudd på Genevekonvensjonen, som for eksempel ICC.
- Som leder for giverlandsgruppen AHLC må Norge kreve at Israel, som ett av de landene som har kommet lengst i vaksineringsen av egen befolkning, om omgående å inngå et nært samarbeid med de palestinske selvstyremyndighetene for at også de kan sørge for rask og effektiv vaksineringsen av den palestinske befolkningen.
- At Norge uttrykker sin klare forventning til Biden-administrasjonen i USA om at de må flytte sin ambassade ut av Jerusalem igjen.

En aktiv europapolitik

Utviklingen i Europa har stor betydning for Norge. EUs omfattende satsinger på EUs Grønne Giv, en digital agenda samt på økt strategisk autonomi vil ha direkte betydning for Norge og påvirke rammebetingelsene for Norge på nesten alle felt, fra vareeksport til sikkerhetspolitik. Den tydelige stemmen EU nå tar i globale fora på disse feltene sammenfaller i stor grad med norske interesser. EØS-avtalen har sterk støtte i Norge. For et lite land med en åpen økonomi, og med stor personmobilitet mellom Norge og andre EØS-land, er det svært viktig å opprettholde avtalen. Det er imidlertid viktig å bruke påvirkningsmuligheter i EU for opp for å bekjempe sosial dumping og forhindre arbeidslivskriminalitet.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Videreutvikle og styrke det omfattende klimasamarbeidet med EU og koble oss nært opp til Europas klimaomstillingsprogram, «EUs grønne giv».
- Utrede om og i hvilken grad Norge bør få en sterkere tilknytning til det europeiske strafferettslige samarbeidet.
- Støtte opp under OECDs arbeid for en global digital skatt. Hvis ikke OECD oppnår enighet, bør Norge utvikle et eget, nasjonalt skatteregime for digitale stor-selskaper i tråd med Danmark sosialdemokratiske regjering.
- Være en aktiv pådriver for EUs arbeid med en ny Digital Act - regulering av det digitale rom.
- Være en pådriver for å sikre et velfungerende, europeisk system for å gjenbruke avfall i tråd med sirkulære prinsipper.
- Ta aktiv del i utviklingen av et europeisk fornybart energisystem.

- Koordinere synspunkter og posisjoner med de andre nordiske og baltiske land, og jobbe tett for felles gjennomslag for nordisk politikk i EU.

Økt internasjonal satsing på likestilling og kvinners rettigheter

Likestilling og styrking av kvinners rettigheter er avgjørende for å redusere fattigdom og å skape fred og utvikling. Arbeiderpartiet vil øke satsingen på internasjonalt likestillingsarbeid, og støtte sivilsamfunnsaktører. Feminisme skal være en tydelig pilar i norsk utenriks- og utviklingspolitikk, og fremveksten av diskriminerende og antidemokratiske strømninger verden over er en trussel. Norge skal jobbe mot alle former for diskriminering. Økt deltagelse og økonomisk selvstendighet gir verdens kvinner større trygghet og muligheter. Norge skal bidra til at flere av verdens kvinner sysselsettes og kan forsørge seg selv. Retten til seksuell og reproduktiv helse er truet i mange land, og liv og helse settes i fare. Norge skal være en aktiv pådriver for å bekjempe vold mot kvinner og jenter, seksuell trakassering alle former for seksuell vold i krig og konflikt, og ta en ledende rolle i arbeidet mot avskaffelse av vold og trakassering på arbeidsplassen. Norge skal bruke setet i FNs Sikkerhetsråd i 2021-2022 til aktivt til å fremme likestilling og kvinners og jenters rettigheter. Kvinner er viktig i fred- og sikkerhetsarbeid, og skal sikres større deltagelse og involvering. Koronapandemien viser hvor viktig internasjonalt samarbeid er for global helse, og Norge må fortsette å støtte global helsesatsing, og ikke kun som bistand. Mangel på tilgang til vann, såpe og sanitære forhold truer liv og helse, og vaksinasjonsprogrammer stoppes. Fra før er kvinner og barn hardest rammet av fattigdom, og de rammes også hardest av pandemien. Krisen fører til reversert likestilling i mange land. Flertallet av verdens helsearbeidere er kvinner. De står i frontlinjen, ofte uten nødvendig utstyr for beskyttelse mot smitte. Kvinner er overrepresentert i sektorer som er utsatt for nedstengning, mange i uformell sektor, hvor det ikke finnes sosial beskyttelse ved sykdom eller bortfall av inntekt. Kvinner er svakere tilknyttet arbeidslivet, og blir derfor også hardere rammet økonomisk. Kvinners ubetalte omsorgsarbeid øker også FN melder om urovekkende utviklingstrekk som økt risiko for at jenter og kvinner blir utnyttet, utsatt for kjønnsrelatert vold, vold i nære relasjoner, barneekteskap og menneskehandel. Norge er en sentral bistandsaktør i global sammenheng.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Øke innsatsen i globalt likestillingsarbeid og jobbe mot alle former for diskriminering
- At feminisme skal være en tydelig pilar i norsk utenriks- og utviklingspolitikk
- Gjennom forsterkede og nye allianser øke støtten til organisasjoner og sivilsamfunnsaktører som jobber med kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter (SRHR) og mødrehelse
- Fremme global iverksettelse av FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet, og i større grad involvere sivilsamfunnet, og også tenåringsjenter.
- Øke kvinners deltagelse og representasjon i fredsprosesser, internasjonale fredsforhandlinger og i FNs fredsbevarende styrker.
- Norge skal ta initiativ til og støtte internasjonale tiltak som reduserer kjønnsbasert vold
- Fremme seksuelle minoriteters rettigheter internasjonalt
- At Norge skal satse på utdanning, og bidra til at jenter som har falt ut av skolen på grunn av pandemien returnerer til skolebenken
- Øke satsing på sysselsetting av verdens kvinner
- Styrke WHO for å sikre en global respons på felles trusler og utfordringer for helse.
- Støtte tiltak som beskytter mennesker som står i frontlinjen for bekjempelse i pandemien
- Norge ratifiserer ILO-konvensjon 190 om avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet og er en pådriver for at andre land ratifiserer ILO-konvensjon 190
- Utøve eierskap i statseide selskaper ved å sette høyere krav om økt andel kvinner i internasjonale stillinger og stille tydelige likestillingskrav ved tildeling av økonomiske midler til partnere og frivillige organisasjoner
- Jobbe for at norske heleide og deleide statlige selskaper som har sin virksomhet internasjonalt tilbyr seks måneder lønnet fødselspermisjon i land der dette ikke er rettighetsfestet.

3. Grønn, effektiv og rettferdig klimaomstilling

Klima- og naturpolitikk skal gjennomsyre hele Arbeiderpartiets politiske program og virke.

Rapportene fra FNs naturpanel (IPBES) og FNs klimapanel (IPCC) tegner et stadig mer alvorlig bilde av klodens tilstand sammenlignet med for bare noen få år siden. Alle land må ta ansvar – både alene og sammen med andre – for å kutte dypt og raskt i utslipp og bevare og restaurere natur. Samtidig utvikler den globale økonomien seg raskt i grønn og fornybar retning: Stadig lavere priser på fornybar energi; EUs Green New Deal og taksonomien for grønne investeringer; Biden-administrasjonens klima- og naturoffensiv; Kinas billioninvesteringer i fornybar infrastruktur og innovasjon; store private selskaper som forplikter seg til netto null-visjoner for utslipp og avskoging; og finansinstitusjoner som forvalter billioner av dollar som stiller stadig nye klimakrav til selskaper. Dette er dramatiske endringer som vil påvirke norsk økonomi både gjennom å skape utfordringer for eksisterende næringer, og ved å skape store muligheter for vekst i ny, grønn industri.

Tydelig retning for et effektivt og rettferdig grønt skifte, inkludert et økonomidekkende utslippsreduksjonsmål på 55 prosent for 2030 skal kjennetegne Arbeiderpartiets klimapolitikk. Bærekraftige arbeidsplasser, grønn verdiskapning og rettferdig fordeling er fundamentalt for fornybarsamfunnet. Klimapolitikken må være rød for å virke, og grønn for å vare. Natur- og klimapolitikk må bli en ramme rundt all annen politikk.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At klima- og naturhensyn gjennomsyre alle politikkområder i Arbeiderpartiets program, og at det står på regjeringens topp tre-liste i både innen- og utenrikspolitikk.
- At klima- og miljødepartementet må gis en sterk sektorovergripende rolle på klima og miljø, herunder gjennom et nasjonalt klimabudsjett, tilsvarende tung som den Finansdepartementet har for pengebruken.
- At virkemiddelbruken på klima- og naturområdet skal være stram nok til å levere på de norske forpliktelsene under FNs klimakonvensjon og stoppe tapet av natur/biologisk mangfold, og samtidig være så forutsigbar som mulig for partene i norsk økonomi.

Makroøkonomiske- og regulatoriske virkemidler

Kraftige statlige virkemidler er en forutsetning for grønn omstilling. Det må lønne seg å skape grønne arbeidsplasser og velge grønt, og det må bli dyrere å forurense og ødelegge natur. Slik drives offentlige og private investeringer og kompetanseutvikling systematisk i grønn og fornybar retning.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At prisen på utslipp av CO₂ trappes opp gradvis slik at alternativene til fossile løsninger blir billigere relativt sett.
- Øke CO₂-avgiften årlig og betydelig frem mot 2030 slik at Norges klimamål nås og omstillingen blir rettferdig, blant annet ved at personer med lav og middels inntekt betaler mindre i skatt.
- At energieffektivisering og smartere energibruk både skal spare fornybar energi og involvere folk i konkrete klimaløsninger. Det skal raskt fremmes en plan for forsterket virkemiddelbruk slik at vi når målet om 10 TWh spart energi i eksisterende bygningsmasse innen 2030, herunder vurdere nye måter å organisere tilskuddsordningene rettet mot husholdningene på. Offentlige byggeprosjekter skal senest fra 2025 ha plussstandard eller høyere klima/miljøstandard, og vi vil legge til rette for økt egenproduksjon av ren og fornybar strøm fra husholdninger og næringsbygg.
- Bygge ut strømmettet for å redusere flaskehalser som skaper kunstig høye priser.

- Øke den statlige støtten til energisparingstiltak i husholdningene, så den minst tilsvarer avgiften som betales inn fra husholdningene til ENOVA.
- Satse på digitalisering og utvikling av nye teknologier som kan bidra til redusere både strømforbruk og effektbruk.
- At relevant lovgivning og reguleringer, offentlige anskaffelser og skatte- og avgiftsregimet justeres for å oppmuntre til sirkulærøkonomi og et effektivt og rettferdig grønt skifte.
- At Norges Banks anbefaling angående uttrekk av SPU fra selskaper som utvinner olje og gass tas til følge. Fondets arbeid med å trekke seg ut av selskaper som står bak alvorlige miljødeleggelser, og dets innsats for åpenhet og god styring, må videreføres og styrkes ytterligere. Norges Bank bør utrede å gjøre SPUs investeringsportefølje fullt ut kompatibel med klimamålene i Paris-avtalen samt globale natur- og biomangfoldsmål innen 2030, uten å endre kravene til risikojustert avkastning.

Petroleumsindustrien

Arbeiderpartiet ønsker å utvikle, ikke avvike, dagens olje- og gassnæring. Dette vil vi oppnå gjennom tett samarbeid med industrien. Samtidig vil klimagassutslipp fra fossile kilder i løpet av de neste tiårene måtte høre fortiden til. Dette endrer rammevilkårene for norsk petroleumsindustri fundamentalt, og utviklingen skjer raskere enn vi så langt har tatt inn over oss. En ansvarlig petroleumspolitikk må derfor sikre at statens risiko reduseres. Etablerte deler av næringen bør driftes videre på en ansvarlig måte. Samtidig må overgangen til nye næringer – og petroleumsnæringens og leverandørindustriens bidrag til disse – incentiveres gjennom tilsvarende kraftfull virkemiddelbruk som i sin tid skapte det norske oljeeventyret.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Utarbeide en Stortingsmelding om petroleumssektoren som ser på alle deler av sektorens rammevilkår og virksomhet, og som ses i sammenheng med Energikommisjonens arbeid.
- Bruke trepartssamarbeidet til å skape et veikart for fremtiden for næringene tilknyttet petroleumsindustrien og opprette et sysselsettings- og opplæringsprogram som skal styre kompetansen i næringa over mot fornybar virksomhet.
- At det opprettes en statlig støtteordning for i oljenæringen og leverandørindustrien for å sikre at disse gis mulighet til å videreutvikle kompetanse, teknologi, konkurransedyktige tjenester og produkter innenfor andre, mer bærekraftige næringer, eksempelvis innenfor fornybar energi, maritim sektor eller havbruk.
- Gjøre Equinor til et verdensledende selskap i overgangen til utslippsfri energi.
- I forbindelse med en ny petroleumsmelding med petroleumspolitikk for 2020-tallet må vilkårene for petroleumsnæringen gjennomgås, herunder skatteregler og støtteordninger, og der siktemålet er et stabilt aktivitetsnivå på norsk sokkel med økt innslag av nye næringer. Målet må blant annet være et skatte- og forvaltningsregime som reduserer risikoen for den norske stat, og øker evnen til omstilling til nye næringer som bidrar til å opprettholde aktivitet. Samtidig må også vilkårene for at petroleumsnæringen skal redusere utslipp og etterhvert gi nullutslipp gjennomgås. Verne Barentshavet nord for olje- og gassproduksjon i forvaltningsplanen for Barentshavet og bruke forvaltningsplanen til å identifisere potensiale for fornybar næringsvirksomhet.
- Gjennomføre endringer i petroleumsskatteregimet, med virkning fra 1 januar 2023, som bidrar til at petroleumsnæringen får incentiver til å fokusere sine unike ressurser, kompetanse og arbeidskraft mot lav- og nullutslippsløsninger, og som også bidrar til redusert olje- og gassavhengighet i norsk økonomi og redusert relatert risiko for den norske stat. Dette vil blant annet innebære å trappe ned leterefusjonsordningen og friinntekten.
- At SVO iskantsonen fastsettes i tråd med natur- og miljøfaglige råd ved 0,5 prosent isfrekvens. Det tillates ikke ny petroleumsvirksomhet innenfor denne sonen utover lisenser

som allerede er tildelt. For annen næringsvirksomhet enn petroleum stilles det strenge krav til helse, miljø og sikkerhet i tråd med områdets særlige sikkerhets- og miljømessige utfordringer.

Incentiver for grønn og fornybar innovasjon og omstilling

Kraftfulle direkte incentiver for grønn og fornybar innovasjon og omstilling vil være avgjørende dersom omstillingen skal lykkes samtidig som hele landet tas i bruk og nye arbeidsplasser skapes.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Etablere en hurtigarbeidende Energikommisjon som skal se framtidens kraftbehov, energieffektivisering, nett og type energi i sammenheng, og på det grunnlag anbefale en samla plan for hvordan vi kan få tilstrekkelig fornybar energiproduksjon til norsk verdiskaping og elektrifisering, samt en eksportstrategi for teknologi, produkter og tjenester tilknyttet fornybar energi.
- At statens prioriteringer og finansiering innenfor utdanning og forskning og utvikling flyttes i retning satsinger som fremmer et rettferdig og grønt skifte, kutter utslipp og ivaretar naturmangfold.
- At mandatene til relevante statlige virksomheter gjennomgås for å sikre at de tilrettelegger for og investerer i et mer direkte fokus på grønn og rettferdig omstilling i tråd med Parisavtalen og den kommende naturavtalen.
- Innføre aktiv og konkret oppfølging av statlige selskaper hva angår miljø- og klimastrategier og rapportering, og arbeide for at selskaper der staten er medeier etablerer klimastrategier som er i tråd med Paris-avtalens klimamål (Science Based Targets).
- Stille krav om at alle store selskaper måler og er åpne om klima- og miljøfotavtrykket og relaterte risikovurderinger, minst på linje med eksisterende krav i EU.
- Igangsetting av en vurdering av verdiskapingspotensialet basert på uttak av mineraler – og en vurdering av hvilke økologiske verdier som vil bli berørt av slikt uttak – samt tilhørende opprettelse av verdikjeder med utgangspunkt i havbunnsmineralnæringen, samt støtte forskning og kartlegging av havbunnsmineralforekomster på norsk sokkel.
- Etablere en storstilt hydrogen- og amoniakk-satsing gjennom etablering av et statlig hydrogenselskap som kan ta utgangspunkt i et eksisterende selskap – samt økt finansiering til FoU, støtte til demonstrasjons- og pilotprosjekter, effektiv bruk av øvrig virkemiddel-apparat samt internasjonalt samarbeid for å løfte norsk hydrogen som energibærer.
- At det vurderes opprettet et eller flere statlig kontrollerte fond med formål å investere i virksomheter som både fremmer et raskt og effektivt grønt skifte nasjonalt og internasjonalt, og møter krav til risikostyrt avkastning tilsvarende de som gjelder for SPU.
- Sikre realisering av karbonfangst og -lagring på eksisterende pilotprosjekter og utvide investeringsramma for å inkludere ytterligere prosjekter i avfallsbransjen og industrien. Klemetsrudprosjektet må prioriteres i denne sammenheng.
- Legge til rette for mer energiintensiv industri i Norge gjennom økt fornybar kraftproduksjon
- Iverksette en storstilt havvindsatsing gjennom:
 - Å sette et mål om 4 GW havvind (flytende og bunnfast) innen 2030.
 - Justeringer i grunnleggende rammebetingelser som tydelige konsesjonsvilkår, regulatorisk rammeverk og finansielle incentivordninger for å nå målene.
 - At Statnett utvikler en langsiktig plan for etablering av en nettinfrastruktur som legger til rette for maksimal verdiskaping fra norsk havvind.
 - At elektrifisering av sokkelen i størst mulig grad oppnås ved bruk av havvind. Elektrifiseringen må sees i sammenheng med industriell satsing på havvind.
 - Utvikle en norsk eksportstrategi for teknologi, produkter og tjenester tilknyttet fornybar energi, herunder havvind og energiteknologi, med konkrete mål for eksportvekst og tilhørende virkemidler for omstilling.

En rettferdig klimapolitikk

Rettferdighet skal gjennomsyre Arbeiderpartiets klimapolitikk. For Arbeiderpartiet er klimaproblemet i seg selv grunnleggende urettferdig - både internasjonalt og nasjonalt. Det er de med minst ressurser som rammes hardest av klimaendringene. Dårlig luft rammer mest de som bor i de billigste delene av byene, og de med minst mulighet til å flytte. De med minst økonomi rammes hardere av brutale klimaendringer, både fordi man har mindre ressurser til å beskytte seg og fordi konsekvensene ofte er større. Det er de med størst økonomi som forurenses mest, derfor er «forurensen betaler prinsippet» sosialt rettferdig. Alternativet til at forurensen betaler, er at alle betaler, noe som gjør at de som forurenses mest slipper billigere unna. Vår politikk skal ikke bidra til å øke forskjellene mellom folk, verken sosialt eller geografisk. Vårt mål er en klimapolitikk som reduserer forskjellene, som er godt forankret og som gir folk en grunnleggende trygghet slik at de blir med på omstillingsarbeidet. De med høyest inntekt har også det høyeste forbruket. Men selv om det betyr at avgifter betales aller mest av de som har mest, så kan betydningen for privatøkonomien være større for de som har minst. Det betyr at vi må tenke over hvordan avgiftene innrettes for å sørge for at de bidrar til mindre utslipp samtidig som at de er sosialt rettferdige.

Den Internasjonale Arbeidsorganisasjonen argumenterer for at arbeidstakerrettigheter, kompetanse og sosial dialog må stå i sentrum for en rettferdig omstilling. Trygghet for arbeid og velferd skapes gjennom investeringer i klimavennlig teknologi og lavutslippsløsninger i industri og samfunn, etter- og videreutdanning og rettferdig fordeling av muligheter og byrder. Oslo Arbeiderparti vil derfor ved valg av virkemidler ta hensyn til hvordan byrder og goder fordeles på ulike grupper – økonomisk, sosialt, geografisk og mellom generasjoner – og korrigere for urimelige utslag. Statens virkemidler skal rettes mot å sikre trygge, gode, grønne jobber, overgangsordninger og livslang læring.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sette arbeidstakernes rettigheter i sentrum av klimapolitikken
- Ha en rettferdig klimapolitikk der den som forurenses mest og har mest ressurser betaler mest
- Ha en skattepolitikk som er forutsigbar og ansvarlig, som gir økt sysselsetting, mer rettferdig fordeling, som tar bedre hensyn til klima og gir bedre langsiktig bærekraft for velferdsstaten

Landbruk, havbruk og fiskeri

Norsk landbruks-, havbruks- og fiskeripolitikk står overfor særskilte utfordringer framover. For å opprettholde og videreutvikle arbeidsplasser og verdiskaping i distriktene og for å nå helse-, klima- og naturmål. Denne typen utfordringer har vi i tradisjoner for å håndtere i brede politiske forlik.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At det nedsettes et bredt sammensatt utvalg med mandat til å utvikle en omstillingsstrategi for en bærekraftig landbruks-, havbruks- og fiskeripolitikk. Mandatet skal slå fast at:
 - Løsninger som foreslås skal sikre at både klima-, miljø- og helsepolitiske mål skal nås samtidig som sysselsettingen i næringene økes.
 - De totale offentlige insentivene til næringene økes, men virkemiddelbruken justeres for å sikre at det leveres på de nevnte målene.
 - Grønn næringsvekst fremmes gjennom distriktsstøtte og naturfinansiering, der like store områder som bygges ned, restaureres.
- At biodrivstoff som produseres og/eller brukes i Norge skal ikke konkurrere med landbruk eller natur om fruktbart areal, direkte eller indirekte, hjemme eller ute.
- At det nedsettes et offentlig naturrisikoutvalg som skal vurdere naturrelaterte risikofaktorer og deres betydning for norsk økonomi, herunder finansiell stabilitet.

- At Norge i sin klimarapportering skal videreføre dagens praksis med å ikke trekke fra opptak av karbon i skog på utslippsregnskapet. Naturlig karbonlagring må fortsatt regnes separat fra utslipp fra kvotepliktige og ikke-kvotepliktige utslipp.
- Sette et nasjonalt mål for karbonlagring i natur.
- Vurdere innføring av grunnrenteskatt for oppdrettsnæringa.

En utslippsfri transportsektor

En ren, utslippsfri transportsektor er avgjørende for klimaomstillingen og bra for helse og trivsel.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Hel-elektrifisere kortbanenettet i Nord-Norge, og kombinere dette med en storstilt, internasjonalt rettet industrisatsing på videreutvikling av teknologien i utslippsfri luftfart.
- Sørge for at målet om at alle fabrikknye personbiler og lette varebiler er utslippsfrie senest i 2025 realiseres, og legge til rette for at folk i både bygd og by ser det som det naturlige valget ved neste nybilkjøp. For å få til dette, må det bygges en ladeinfrastruktur som dekker hele landet, og det offentlige må bistå der markedet ikke gjør dette selv. Det bør gjøres særskilte unntak der det synes rimelig og har minimal klimaeffekt, eksempelvis for veteranbilbruk.
- At Norge gjennomfører en storstilt satsing på utslippsfrie tog og en ambisiøs utbygging av togtilbudet inkludert høyhastighetstog som koples på høyhastighetsnettet i Europa.
- Forbedre tilbudet og korte ned reisetiden på regionsbanene. Flere sovevogner, vogner tilpasset pendlere, utbygging av full internettdekning og utbygging av allerede vedtatte jernbanestrekninger som Ringeriksbanen er virkemidler som vil flytte reisende over til tog.
- Etablering av gode rammebetingelser og et målrettet virkemiddelapparat som legger til rette for grønne og langsiktige investeringer i norsk skipsfart.

Global klima- og miljøkamp

Kampen for et effektivt og rettferdig grønt skifte er internasjonal solidaritet på sitt beste. De fattigste er de som vil rammes først og hardest dersom skiftet ikke skjer med tilstrekkelig kraft og retning. Arbeiderpartiet bør derfor gå i spissen for et taktskifte i Norges internasjonale innsats på området.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At Norges statsminister og relevante fagstatsråder skal ha kampen mot klimaendringer og tap av natur på topp 3 på sin internasjonale prioriteringsliste.
- At sikkerhetsrådsplassen brukes aktivt for å fremme økt forståelse for den trusselen klimaendringer og tap av natur utgjør mot global sikkerhet og stabilitet.
- At Norges regjering jobber tett med EU for å bidra til at globale klima- og miljømål nås, inkludert gjennom systematisk innstramning av EUs klimakvotesystem og gjennom innføring av CO2-toll på varer med høyt klimafotavtrykk som ikke har vært underlagt effektiv prising.
- At klima- og naturhensyn fremmes i handelspolitikken for å sikre at internasjonal handel ikke driver klimaendringer og naturødeleggelser, eksempelvis gjennom tropisk avskoging.
- At Norge etablerer klimarelaterte bistandssatsinger (se beskrivelse i utenrikspolitisk uttalelse) som prioriteres politisk og budsjettmessig: en ambisiøs og nyskapende satsing på fornybare og energieffektive energisystemer i utviklingsland og framvoksende økonomier, og en videreføring, revitalisering og styrking av regnskogssatsingen.
- Norge må jobbe for å få på plass en global avtale mot marin plastforsøpling, der produsentansvar er et sentralt punkt.

4. Boligpolitikk

Gjenreis boligpolitikken

Trygt sted å bo til en overkommelig pris har gjennom tider vært viktig for Arbeiderpartiet. Hovedmålet er at alle som ønsker det skal kunne eie egen bolig. Dagens boligmarked, med svært høye priser mange steder, gjør det svært vanskelig for folk med vanlig inntekt å komme seg inn på boligmarkedet. Det at færre får kjøpt bolig når voksenlivet starter bidrar til å øke forskjellene mellom folk - denne utviklingen må vi bidra til å snu. Arbeiderpartiet ønsker en boligpolitikk som gjør det enklere for vanlige folk å komme på boligmarkedet. Dette gjelder særlig førstegangskjøpere, enslige forsørgere og barnefamilier.

Sosial bærekraft står sentralt i vår boligpolitikk. Folk med vanlig inntekt må kunne bo i Oslo og andre pressområder, uten å være nødt til å flytte ut når ens livssituasjon endrer seg. For å klare det må vi ha en jevn høy takt i boligbyggingen, i tråd med befolkningsvekst og befolkningssammensetning, med varierte boligtyper og boformer, for å skape gode bomiljøer, hvor det er plass til mennesker med ulik livssituasjon og økonomi. Prinsippet er at en bolig skal være et hjem, og ikke et investeringsobjekt. Husbanken bør derfor styrkes som virkemiddel for en mer rettferdig boligpolitikk.

Folk med vanlig inntekt må kunne ha råd til å kjøpe bolig i Oslo og andre pressområder. For å klare det må vi ha fortsatt høyt tempo i boligbyggingen, og vi må skape bomiljøer med varierte boligtyper der det er plass til mennesker med ulik livssituasjon og økonomi.

Kommunens plan- og byggesaksbehandling må bli mer effektiv. Økt digitalisering og bedre samarbeid på tvers av mindre kommuner vil sikre bedre utnyttelse av kompetanse og ressurser. Plan- og bygningsloven bør til enhver tid være anvendelig og tilpasset utfordringene i dagens samfunn, klimatilpasninger i planverket vil bli avgjørende fremover.

Husbanken må få et samfunnsoppdrag der nye veier inn i boligmarkedet for å gi flere muligheter for vanlig folk å bli eiere av egen bolig blir en del av Husbankens ansvar. Vi må unngå at boligpolitikken blir en ulikhetsmaskin. De som eier har store fordeler av det, mens de som ikke eier kommer stadig lengre unna boligdrømmen.

Oslo Arbeiderparti vil slå fast mål for boligpolitikken:

- Gjeldsgraden ved inntreden i boligmarkedet må ned.
- De som leier og samtidig sparer til egen bolig må oppleve at drømmen om å eie egne bolig kommer nærmere som følge av at de sparer og ikke forsvinner som følge av boligprisvekst og høye husleier.
- Vi må bruke politikk for å utjevne forskjeller også på boligmarkedet.

Eierlinja er under press av en voksende finansnæring. Kredittrevet boligprisvekst gjør det stadig vanskeligere for folk å få nedbetalt boligen sin, noe som er en forutsetning for å være selveier. Vi er bekymret over den stadig økende gjeldsgraden til norske husholdninger. De unge som kommer inn på boligmarkedet må binde opp langt mer av fremtidige inntekter i boutgifter enn det vår voksgenerasjon har vært nødt til. Gjeldsgraden i Norge må reduseres.

Finanstilsynet foreslo i høst å innføre en ny og strengere boliglånforskrift for å «motvirke oppbygningen av gjeld i sårbare husholdninger». Kortsiktig konsekvens av innstramming i boliglånforskriften kan være at det blir vanskeligere å få solgt boliger til verdivurderingen i en overgangsfase. Dette kan skape uro i boligmarkedet og mulig utbyggere blir avventende og at det ikke bygges nok nye boliger i en periode. Langsiktig konsekvens av innstramming i boliglånforskriften vil være at boligprisveksten dempes og flere får mulighet til å eie egen bolig. Gjeldsgraden i norske husholdninger vil synke på sikt. Vi mener fleksibilitetskvoten utelukkende burde vært for førstegangskjøpere med gode framtidsutsikter og folk som har egen inntekt men mangler egenkapital.

I Oslo øker antallet leiligheter der eier ikke planlegger å bo i boligen de kjøper. Andelen sekundærboliger har økt de senere årene. Denne utviklingen er med å øke boligprisveksten. Oslo Ap ønsker ikke at boliger skal være objekt for spekulasjon.

Tomter i pressområder som Oslo har hatt en formidabel prisøkning. Prisøkningen skyldes ikke tomteeiers arbeid eller innsats alene men er en konsekvens av at fellesskapet gjennom politikk har gjort byer og tettsteder til mere attraktive steder å bo og jobbe. Slik øker ulikhetene i samfunnet og er en utfordring vi som sosialdemokrater må korrigere med politikk.

Bygg- og eiendomsbransjen er en skjult utslippskjempe. I dag regnes gjerne utslipp fordelt på industri, transport og oppvarming av bygg. Dette reflekterer ikke det reelle fotavtrykket bransjen bidrar til gjennom materialer og transport som bestilles, bygg som rives eller tilrettelegging i boliger og arbeidsplasser. Byggsektoren står f.eks. for innkjøp av 40 prosent av materialressursene. Det blir en viktig oppgave å sikre at potensialet for utslippskutt utløses både ved å gjøre sirkulærøkonomi i bygge og rehabiliteringsarbeid mer lønnsomt, men også å stille forutsigbare krav til bransjen.

Oslo Arbeiderparti ønsker

1. Å gjenreise Husbanken som boligpolitisk virkemiddel. Da må vi:

- Husbanken må få et samfunnsoppdrag der nye veier inn i boligmarkedet for å gi flere muligheter for vanlig folk å bli eiere av egen bolig blir en del av Husbankens ansvar.
- Øke bostøtten, men innrette den slik at det alltid vil lønne seg å jobbe.
- Styrke bomiljøarbeidet og områdesatsingene. Stat, kommune og bydel skal styrkes.

2. At flere får mulighet til å eie egen bolig. Da må vi:

- Styrke Husbankens utlånsramme til startlån for unge som ikke har økonomiske muskler.
- Vurdere å fjerne rentefradraget for sekundærboliger og øke formuesverdien til 100 % for sekundærboliger.
- Arbeiderpartiet vil sette ned et ekspertutvalg som skal finne løsninger for å forhindre at boliger er objekter for spekulasjon. Utvalget skal videre vurdere nye regulerende tiltak overfor den voksende profesjonelle utleiesektoren.
- Avskaffe BSU-ordningen og innføre en mer målretta og sosial ordning med støtte til kjøp av første bolig.
- Gi flere kommuner mulighet til hjelpe beboere i kommunale boliger til å kjøpe egen bolig ved og for eksempel styrke ressursene på kommunenes boligkontor

3. Å ivareta de som leier bolig. Da må vi:

- Bygge flere studentboliger
- Styrke Husleieloven som forbrukerlov
- Vurdere mulighetene for å innføre tidsubegrensede leiekontrakter som hovedregel i det private markedet, med færre mulighet for utleier å fravike dette
- Innføre et tilsynsorgan for det private utleiemarkedet
- Gjennomføre tiltak som hindrer hyblifisering herunder tiltak som forhindrer seksjonering av store boliger til mange bittesmå enheter.
- Se på tiltak som kan hindre diskriminering på leiemarkedet

4. At det skal bygges flere boliger. Da må vi:

- Sørge for tydeligere rammeverk mellom stat, kommune og utbygger for tilstrekkelig boligbygging. Plan- og bygningsloven må til enhver tid være anvendelig og tilpasset den tiden den skal fungere i.
- Kommunens plan- og byggesaksbehandling må bli mer effektiv. Økt digitalisering og bedre samarbeid på tvers av mindre kommuner vil sikre bedre utnyttelse av kompetanse og ressurser
- Styrke kommunenes regulerings- og byggesaksarbeid for å tilrettelegge for økt boligbygging og forutsigbare rammer for utbygger.

- Gjennomgå alle områdeplaner i Oslo med mål om å levere planene raskere, samt vurdere behovet for alle områdeplaner som er planlagt.
- Gjennomgå kravene Oslo kommune stiller, med mål om å få raskere saksbehandling. Krav som ikke er strengt nødvendige bør fjernes.
- Gi kommunene insentiver til å kjøpe tomter der kommunene selv kan utvikle
- for å øke kommunens boligforsyning feks gjennom rentekompensasjonsordninger fra staten
- Gi kommunene mulighet til å kreve at en andel i alle boligprosjekter blir boliger flere har råd til gjennom endring i Plan- og bygningsloven (åpne for bruk av disposisjonsform i loven)
- Opprettholde leilighetsnormen for indre by.

5. Å få ned klimagassutslippene i byggenæring. Da må vi:

- Bruke offentlig innkjøpsmakt til å stille høye miljøkrav, og utfordre byggebransjen til å utvikle nye, smarte rehabiliterings- eller nybygg-løsninger, slik f.eks. Statsbygg og Oslo kommune gjør.
- Utarbeide en nasjonal mal for klimagassutslippsregnskap
- Stille krav til bruk av materialer uten miljøgifter, tydeligere krav til energieffektivisering og stimulere til mer gjenvinning eller ombruk av byggematerialer.
- Etterspørre kvalitet på byggematerialer som tåler påkjenning fra både normal bruk og forventede endringer i klimaet.
- Bli bedre på gjenbruk av eksisterende bygningsmasse. Når industriområder og industribygg gjøres om til boligbygg, må det stilles krav om gjenbruk av bygninger heller enn å rive og bygge nytt.
- Justere Teknisk forskrift og være pådriver for endring av EUs byggevareforordning slik at det blir enklere å rehabilitere og unngå riving .
- Gi kommunene hjemmel i plan og bygningsloven til å kreve fossilfrie byggeplasser ved nye reguleringer.
- Utarbeide en plan for hvordan man skal realisere 10 TWh energisparing i bygg innen 2030 fra dagens nivå på 80 TWh. Planen må inneholde en konkret nedtrappingsplan for energibruk og en 500 virkemiddelpakke med eksisterende og nye virkemidler for å realisere målet.
- Enovas nåværende støtteordninger for yrkesbygg og boligblokker må videreføres, frem til en konkret nedtrappingsplan i bygg er utarbeidet og godkjent av Stortinget.

Et løft for kommunale boliger

En god bolig er fundamentet for et godt liv, og mestring på andre arenaer. Oslo skal stille opp for de som av ulike årsaker ikke klarer å skaffe seg egen bolig. Med over 11 000 boliger, hviler det et enormt ansvar på Oslo kommune både å forvalte boligene på en skikkelig måte, og å sørge for gode bomiljøer for beboerne.

Da det Arbeidepartiledede byrådet tok over styringen av Oslo i 2015, ble det brukt for lite penger på rehabilitering av kommunale boliger, og for mange boliger var samlet i bydelene i indre øst. Det Arbeidepartiledede byrådet har mer enn tredoblet summene som brukes på rehabilitering til 380 millioner i 2021 for å øke standarden i boligene. Byrådet har i tillegg sørget for det er etablert et eget beboerråd i Boligbygg, for at beboernes perspektiv tas med i utviklingen av bomiljøet.

Samtidig er det viktig å kjøpe nye boliger. Både fordi kommunen skal spre de kommunale boligene til flere deler av byen, men også fordi behovet for kommunale boliger øker. Det skal brukes 1,6 mrd kroner på å kjøpe nye boliger de neste fire årene. Det er også bra at det nå kommer en behovsplan for kommunale boliger i et tiårsperspektiv for hvor vi skal kjøpe og bygge ulike typer boliger, og hvordan vi skal bruke de sosiale boligvirkemidlene kommunen har til rådighet.

Oslo Arbeiderparti mener satsningen bør økes for å sikre tilstrekkelig med boliger i Oslo

Byrådet har gjennomgått og ryddet opp i husleiefastsettelse og bostøtteordningene i de kommunale boligene i Oslo. I budsjettet for 2021 la byrådet fram, og bystyret vedtok en ny universell Oslobostøtte, som sikrer at *ingen* leietakere i ordinære kommunale boliger skal betale gjengs leie, samt en ny og forbedret kommunal bostøtte som sikrer at leietakerne får økt kjøpekraft når de øker sin inntekt.

Fortsatt er det langt til mål i den kommunale boligpolitikken. Køen er dessverre fortsatt langfor de som i dag har rett til kommunal bolig, samtidig som behovet for rehabilitering er stort. Vi ønsker å fortsette satsningen på å rehabilitere og vi vil jobbe aktivt for å øke antallet boliger, slik at flest mulig får de boligene de har krav på og trenger.

Fortsatt er det mye som må ryddes opp i etter flere tiår med borgerlige politikk, og det trengs sterkt samarbeid på tvers av bydelene, kommunen og staten for å få det til.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At det anskaffes flere kommunale boliger i Oslo
- At nye kommunale boliger skaffes i delbydeler med lav andel kommunale boliger
- Ha en helhetlig gjennomgang av regelverket for tildeling av kommunale boliger, inkludert inntektsgrenser og rutiner for utkastelser
- Sørge for at leietakere i kommunale boliger får tilbud om oppfølging, individuell boplan med sikte på stabile boforhold for den enkelte
- Åpne for lengre leiekontrakter i kommunale boliger for barnefamilier, med mål om at flere barn i grunnskolealder kan fortsette på nærsolen
- At boforholdene til beboerne sikres gjennom likeverdige og helhetlige tjenester i bydelene.
- At flere beboere skal få økt kjøpekraft ved økt inntekt
- Igangsette forsøk med leie-til- eie-løsninger eller liknende i kommunale boliger i Oslo

5. Vi treng ein ny og forsterka arbeidslivsmodell

Arbeidslivet den viktigaste arenaen for utjamning og økonomisk tryggleik. Arbeid gir inntekt til den enkelte og fellesskapet. Arbeid er grunnlag for mestring og deltaking, og har ein viktig sosial verdi for den enkelte. Arbeid for alle må derfor vera det overordna målet for den økonomiske politikken.

Føresetnaden for dette er at arbeidslivet er velordna, organisert og fritt for sosial dumping. Berre aktiv politisk styring og eit organisert arbeidsliv kan sikra dette. Utviklinga i retning svekka fagkompetanse i arbeidslivet må snuast. Det vil redusera behovet for overordna kontroll. Arbeidsfolk vil bli meir sjølvstendige, og forskjellar mellom leing og yrkesarbeidarar blir mindre.

Det er behov for ei større opprydding i arbeidslivet, særleg i bygg- og anleggsbransjen og i restaurantbransjen. Omfang av innleige er framleis for høgt, og fleire må bli tilsette fast. Innleige frå bemanningsselskap må avgrensast.

Gjennom Oslo-modellen har Oslo kommune med byrådet i spissen, i samarbeid med organisasjonane i arbeidslivet, lagt eit viktig grunnlag for eit seriøst og ryddig arbeidsliv. Oslo kommune, landets nest største byggherre og innkjøpar, brukar innkjøpsmakta si til å stille strenge krav til bedriftene som leverer til kommunen. Strenge krav om skikkelege arbeidsvilkår og bekjemping av kriminalitet, kombinert med gode kontrollmekanismar gjer Oslomodellen til eit effektivt verktøy for å gjenskapa eit anstendig arbeidsliv i sektorar der dette var i ferd med å gå tapt. Dette skapar også etterspørsel etter fagarbeidarar og lærlingar som gjer det meir attraktivt å søkja seg til yrkesfag. Vi ser at omfanget av lærekontrakter, krav om innbetaling av lønn over bankkonto, krav til lønns- og arbeidsvilkår, krav om fagarbeidarar, krav om å kunne beherska norsk m.m. er blitt normen for dei bedrifter kommunen inngår avtale med.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Oslo-modellen må danna grunnlaget for nasjonale seriøsitetskrav for offentlege anbod og kontraktar, men tilpassa lokale forhold, og må også omfatta fleire bransjar enn i dag.

Utover dette må særleg følgjande tiltak gjennomførast for å få eit meir rettferdig og seriøst arbeidsliv med større grad av fagorganisering og tariffdekning:

- Ansvarlege statlege etatar og tilsyn må bli betydeleg styrka for å kunne følgja opp arbeidslivskriminalitet betre og meir gjennomgripande.
- Tillitsvalde må få styrka sin posisjon i bedriftene når det gjeld å avtale arbeidstid utover arbeidsmiljølova sin hovudregel.
- Utanlandske arbeidstakarar må få sterkare opplæring i norsk språk og arbeidslivskultur.
- Styrka retten og muligheita for etter- og vidareutdanning, herunder utvida og styrka bransjeprogram.
- Gjennomføra ei tillitsreform i offentlig sektor som gjer at dei tilsette kan arbeida meir sjølvstendig utan overordna detaljstyring av arbeidet.
- Dobla fagforeiningsfrådraget i inntekstskatten for å få fleire til å fagorganisere seg.
- Lovfesta at opptente feriepengar til dei tilsette jamleg blir sette inn på eigen konto, og at dagpengar igjen skal gje grunnlag for feriepengar.
- Som ein del av trepartssamarbeidet gjennomgå og styrka krava til forsvarleg arbeidsmiljø ved bruk av heimekontor, og det skal vera eit alternativ som berre skal kunne nyttast som supplement til ein hovedarbeidsplass.
- Skjerpa arbeidet og tiltaka mot diskriminering i arbeidslivet, herunder oppretta eit partssamansett utval som skal følgje opp pålegga i likestillings- og diskrimineringslova.
- Ratifisera ILO-konvensjon 190 om avskaffing av vald og trakassering i arbeidslivet, og vera ein pådrivar overfor andre land for å ratifisera konvensjonen.
- Arbeida for eit meir inkluderande arbeidsliv gjennom å sikra mangfaldskompetanse mellom dei som skal tilsetja arbeidstakarar.
- Saman med partane i arbeidslivet styrkja kompetanse for å førebyggja og bekjempe rasisme og diskriminering i arbeidslivet.
- Føreta ein gjennomgang av erfaringane med unntaket i arbeidsmiljølova paragraf 10 når det gjeld flygande personell, for å styrke sikkerheita. Bruka lov om offentlege innkjøp aktivt for å sikra betryggande arbeidsvilkår for personell innan fly- og helikoptertrafikken.

- Avvikla dagens au pair-ordning og erstatta den med ei reell kulturutvekslingsordning for ungdom som også inngår i yrkesopplæring.
- Styrke retten til heiltid og styrke fortrinnsretten til auka stilling i arbeidsmiljølova ved å heve terskelen for kva som utgjør «vesentlige ulemper» og innføre ein prioritetsregel mellom fortrinnsberettigta i lova.
- Grenseskillet mellom arbeidstid og fritid har blitt ennå mer aktuelt med bakgrunn i korona og digitalisering med stor bruk av hjemmekontor. Det må derfor settes ned et offentlig utvalg med sterk representasjon fra partene i arbeidslivet som gjennomgår erfaringene med dagens arbeidsmiljølovgiving og som skal vurdere og foreslå strengere reguleringer for å styrke arbeidstakernes vern.

Store deler av handelsnæringa og deler av utelivsbransjen og hotellnæringa er organisert gjennom franchisekontrakter. Måten dette blir gjort på pulveriserer arbeidsgjevar- og ledaransvaret, svekker både franchisedrivers styringsrett og arbeidstakarane sin forhandlingsrett, og reduserer mulighetene for å driva fagforeningsvirksomheit med reelle lokale forhandlingar.

- Styrke lovverket slik at frachisemodellen blir sterkare regulert, blant anna for å kunne ha reelle partsforhold på bedrifter som er organisert som franchise.

Koronaen med påfølgjande nedstenging har ramma deler av arbeidslivet betydeleg. Særleg har Oslo fått merka det sterkt der det no er over 35 000 registrerte arbeidsledige. Aldri i nyare tid har situasjonen vore meir utfordrande. Den sosiale dimensjonen er langt meir alvorleg enn mange er klar over. I stor grad er det folk med låg inntekt og låg formell kompetanse som har blitt ramma sterkast av forverringa på arbeidsmarknaden. Utfordringane var store før koronautbrotet, og dei vil truleg vera klart større også etter at smitten er slått ned.

Deler av innvandrarbefolkninga har låg sysselsetting og slit med å koma i arbeid. Koronaen har forsterka dette. Arbeidsmarknadspolitikken og fagopplæring må styrkjast med særleg vekt å få fleire med innvandrarbakgrunn i arbeid. Personar med innvandrarbakgrunn er underrepresenterte særleg i leiande stillingar. Det må arbeidast meir for å sikra auka mangfald i leiarstillingar både i privat og offentlig sektor.

Arbeid til alle blir vår fremste oppgåve framover, og den må løysast samtidig med klimautfordringane. Petroleumsaktiviteten må gradvis avta. Det vil krevja ei grøn omstilling med sterkare vekt på fornybare energikjelder, og med auka vekt på resirkulæring og gjenbruk. Det må skje betydelege utsleppsreduksjonar i transportsektoren, der ein større andel av godstransporten må skje ved hjelp av tog og utsleppsfri sjøtransport. Kriser fører samfunnet inn i omstilling og fornying, og det kjem til å skje denne gangen også. Det er avgjerande at vi brukar politiske vekemiddel til å styre omstillinga i ei sosial retning og mot eit seriøst og organisert arbeidsliv. - Det må skje no også. Omstillinga må også føra til eit meir seriøst og organisert arbeidsliv.

Oppdrettsnæringa er og blir ei viktig næring i framtida med mange arbeidsplassar og inntekter for landet. Lokalsamfunn og fellesskapet må få ein rettferdig del av verdiane som blir skapt. Det skjer ein konsentrasjon av eigarskapen i næringa. For å motverka for sterk konsentrasjon og eigarmakt, bør staten gradvis kjøpa seg inn som eigarar i næringa. Innføring av grunnrenteskatt må vurderast.

Oslo kommune, bydelane inkludert, gjer mykje for å hindra smitte og for å halda folk i arbeid. Men Oslo vil ikkje kunna klara denne jobben åleine. Det vil krevjast betydelege tiltak med støtte frå staten, truleg i fleire år framover.

Oslo Arbeiderparti meiner følgjande tiltak vil vera nødvendige framover for å sikra og skapa nye arbeidsplassar:

- Det er behov for fleire sysselsette i barnehagar, i skolen og i eldreomsorga. Kommunane kan også sysselsetja fleire innanfor vedlikehald og i mange av dei tekniske tenestene. Kommuneøkonomien må derfor styrkjast og midlar må bli øyremerkta til bydelar og område med høg arbeidsløyse.
- Staten må i større grad enn til no leggja til rette for grønn omstilling i næringslivet, både gjennom krav i offentlig anbod, innretting på skattar og avgifter som fremmer sirkulærøkonomi og miljøvenlege løysingar, og gjennom ulike støttetiltak.

- Store deler av privat sektor har lidd mest under korona med stor arbeidsløyse, særleg i mange deler av tenestesektoren. Det meste av desse arbeidsplassane vil det vera behov for etter koronaen. Det må fellesskapet leggja til rette for gjennom støtteordningar og regulering med sikte på å styrkja kompetanse og seriøsitet.
- Bedrifter som møter nedstenging må vektleggja situasjonen til å styrkja kompetansen gjennom tiltak for bedriftsintern opplæring og andre opplæringstiltak med støtte frå det offentlege.
- Styrkja NAV som arbeidsformidlar, og styrkja oppfølgingstenesta for å gi eit betre tilbod til ungdom/unge vaksne som fell ut av arbeidslivet.
- Setja i gang med forsøksordningar for anonyme jobbsøknader med mål om å redusera diskriminering.
- Statlege arbeidsplassar må behaldast i Oslo

6. Antirasisme

Den sosialdemokratiske bevegelsen er tuftet på ideen om at alle mennesker er like mye verdt og har rett til de samme mulighetene. Mange opplever diskriminering, rasisme og hat i arbeidslivet, skole, idretten, utelivet, på gaten og i sosiale medier. Unge som voksne i dag mangler kunnskap og åpenhet til å kunne snakke om rasisme. (Og arbeidsplasser mangler gode verktøy og system for å følge opp diskriminering.) Mange møter en vegg og byråkrati når de melder fra om rasisme. Møteplasser og sterkere fellesskap der ulike mennesker møtes, blir kjent og forstår hverandre er viktig for ethvert samfunn. Eksempler på dette er barnehage, fellesskolen og AKS og andre arenaer som kultur, idrett og frivillighet.

Vi har en kompetent politistyrke, som har høy tillit blant innbyggerne. Likevel forekommer etnisk profilering blant norsk politi. Ungdommer og unge voksne med minoritetsbakgrunn opplever å bli stoppet av politiet oftere enn andre. Et tiltak for å forhindre at politiet ikke stopper folk på bakgrunn av etnisitet, fordommer eller rasisme er en kvitteringsordning. Denne ordningen vil ta utgangspunkt i at politiet må registrere hvem de stopper, hvor og hva slags kontroll det er. Et slikt system vil bidra til at politiet ikke foretar vilkårlige kontroller. Dette vil gjøre det enklere for innbyggerne som blir stoppet å kunne følge det opp videre. Videre er det viktig at det satses på økt mangfoldskompetanse i politiet, samt at det sikres at de får flere ressurser til å bekjempe hatkriminalitet.

Vi må ta en aktiv og ledende rolle i den antirasistiske kampen. Det er i tråd med våre verdier, og de kampene vi har kjempet opp gjennom historien. Antirasisme må ligge til grunn når vi utvikler vår politikk og foreslår tiltak, på den måten kan vi bekjempe diskriminering, rasisme og hat raskere.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Opprettholde og tydeliggjøre rasismeparagrafen.
- Sørge for at tilliten til politi og rettsvesen er høy i befolkningen, ved å jobbe aktivt med rekruttering og kompetanse.
- Jobbe mot etnisk profilering og jobbe for at politiet utfører kontroller av utlendinger og nordmenn med ikke-norsk etnisk opprinnelse på en god måte. Vi vil prøve ut en kvitteringsordning, som kan gi oss mer kunnskap om praktisering, bruk og forebygging.
- Styrke undervisningen om rasisme og hets, herunder netthets i lærer- og politiutdanningen.
- Jobbe for å få en adresse for rapportering og melding av opplevd rasisme, med bedre tilgjengelighet.
- Skjerpe loven for diskriminering i utelivet for eksempel ved å enklere frata utesteder skjenkebevillingen på bakgrunn av diskriminering ved å blant annet øke antall kontroller for å avdekke utelivsdiskriminering.
- Skape kultur for alle. Vi trenger flere og sterkere ordninger som fremmer mangfold i kultursektoren.
- Styrke undervisningen om rasisme, stigmatiserende holdninger og hets, herunder netthets, både på grunnskolen og videregående
- Opprette flere hatkriminalgrupper i politiet og øke bemanningen mot hatkriminalitet kraftig. At kommuner skal få ressurser til å tilby kurs om rasisme og strukturell rasisme for ansatte i kommunen.
- Opprette nasjonalt referansebibliotek i Oslo for antirasistisk litteratur.
- Øke statsstøtten til antirasistiske organisasjoner
- At det skal nedsettes en ny ytringsfrihetskommisjon som ser på netthets og formidleransvar
- Innføre en lov som ansvarliggjør formidlere av netthets
- Øremerke ressurser og midler til handlingsplan om rasisme og sikre kunnskapsgrunnlag og involvering av minoriteter til arbeidet med denne handlingsplanen
- Jobbe for mer mangfold og representativitet i alle institusjoner og organisasjoner. Tersklene må fjernes, flerkulturell kompetanse må sikres og enhver institusjon med makt bør ha en egen plan for hvordan dette skal gjøres.

7. En mindre midlertidig, mer rettferdig asylpolitikk

De siste månedene har mange engasjert seg i saken til Mustafa Hasan. Han skal, etter å ha bodd i Norge nesten hele livet, sendes ut av landet, fordi UNE mener at innvandringsregulerende hensyn veier tyngre enn hans tilknytning til Norge. Dette er usolidarisk, urettferdig asylpolitikk, og den rammer flere enn bare Mustafa. I 2019 var det 124 barn som hadde bodd i Norge i mer enn tre år, som likevel har fått utreiseplikt. 31 av dem har bodd her i mer enn fem år.

En annen gruppe barn som ofte får midlertidig opphold, er de enslige mindreårige asylsøkerne. De får typisk bli i Norge til de er 18 år, før de ofte henvises til internflukt, som betyr at de sendes til en annen del av hjemlandet enn den de egentlig kommer fra. Denne praksisen er Norge blitt sterkt kritisert av FN for, og den er også et resultat av politikk: i 2016 endret man loven, og det gjorde at mange flere enslige mindreårige asylsøkere får midlertidig opphold.

Å ha midlertidig opphold er en stor psykisk belastning i seg selv, og den er spesielt stor for barn. Dette illustreres ved at det hvert år forsvinner flere titalls barn fra norske asylmottak, uten at man finner ut av hvor de blir av. Situasjonen for de mindreårige med midlertidig opphold er rett og slett helt uholdbar, og den må endres nå. Enslige mindreårige asylsøkere må for det første være vernet mot internflukt, og de må for de andre få et større hjelpeapparat. Oslo Arbeiderparti vil gi barna mer tilgang på psykisk helsehjelp, og gi barnevernet ansvar for å følge dem opp.

Oslo Arbeiderparti vil ha en asylpolitikk der det barnets beste vektlegges tyngst, og hvor man begrenser bruken av midlertidig opphold. Ingen skal unødvendig få livet satt på vent, spesielt ikke barn. Og hvertfall ikke med "innvandringsregulerende hensyn" som viktigste argument. En slik inhuman politikk kan Oslo Arbeiderparti aldri akseptere.

Oslo Arbeiderparti vil:

- ha en granskning av UNEs praksis i alle saker med lengeværende asylbarn
- at hensynet til barnet og dets tilknytning til Norge må veies tyngre enn innvandringsregulerende hensyn
- at Norge skal rette seg etter kritikken fra FN, og gi enslige mindreårige asylsøkere den samme graden av omsorg som barnevernsbarn har
- at det må legges betydelige ressurser i å finne igjen alle de mindreårige asylsøkerne som forsvinner fra mottak
- at enslige mindreårige asylsøkere ikke skal henvises til internflukt dersom de har beskyttelsesbehov

Oslo Arbeiderparti vil heller ikke gi personer med subsidiært beskyttelsesbehov midlertidig opphold, men heller likestille dem med konvensjonsflyktninger. De to gruppene har ifølge UNHCR like stort behov for beskyttelse, hvilket de også med stor sannsynlighet vil trenge like lenge. Å gi en sårbar gruppe mennesker en unødvendig midlertidighet, når de typisk vil måtte bli her veldig lenge likevel, er inhuman asylpolitikk, som AUF i Oslo ikke ønsker. Vi vil ikke ha noe A- og B-lag i asylpolitikken, og vi sier derfor nei til midlertidig opphold for enda en gruppe.

En annen form for midlertidighet i asylsystemet, rammer dem som av ulike grunner ikke kan identifisere seg med pass eller andre dokumenter. Denne gruppa gis typisk midlertidig opphold i ett år av gangen, hvilket for det første er en enorm psykisk belastning, og for det andre gjør et normalt liv veldig vanskelig. Å ikke kunne legitimere seg gjør det blant annet vanskelig å få tilgang på offentlige tjenester, og man får heller ikke Bank-ID. Ifølge organisasjoner som jobber tett på disse menneskene, rammes de 300 barna i denne situasjonen ekstra hardt.

Intensjonen bak denne politikken er å gi et insentiv til å avklare egen identitet ved å skaffe seg pass eller lignende legitimasjon fra hjemlandet. Det er imidlertid lettere sagt enn gjort, og i mange tilfeller er det tilnærma umulig. Pass fra enkelte land er for eksempel ikke gyldige i Norge, fordi landet har en svak sentralmakt, mens det i andre land er vanskelig å få dokumentene uten å møte opp fysisk. Dette systemet er derfor grunnleggende urettferdig, og det bør derfor være nok å kunne sannsynliggjøre egen identitet, når man uansett har fått opphold på humanitært grunnlag.

Oslo Arbeiderparti vil:

- følge UNHCRs råd om å ikke forskjellsbehandle konvensjonsflyktninger og personer med subsidiært beskyttelsesbehov, inkludert når det gjelder retten til familiegjengenforening
- at det å sannsynliggjøre egen identitet skal holde til å få permanent opphold når personene har forsøkt det de kan for å skaffe gyldige dokumenter

Et grunnvilkår for å få permanent opphold på grunnlag av familiegjengenforening med ektefelle og barn, er at man forblir gift og bor sammen i minst tre år etter at man kommer til Norge. I loven finnes det riktignok et unntak for dette, dersom man blir utsatt for drapsforsøk eller grov mishandling, men terskelen her er veldig høy. JURK har for eksempel rapportert om tilfeller hvor kvinner blir voldtatt av ektemannen, men at dette blir regnet som et "engangstilfelle", og ikke mishandling. Det er en situasjon Oslo Arbeiderparti ikke kan stå inne for, og vi vil derfor gjøre det lettere å skille seg som familiegjengenforent.

Oslo Arbeiderparti vil:

- at terskelen for å få unntak fra kravet om å bo sammen i tre år med personen du er blitt familiegjengenforent med skal bli lavere i saker der det er vold eller mishandling

8. En ny start for Oslohelsa

I over ett år har Oslo, Norge og verden vært preget av koronapandemien. Folks helse, arbeid, trygghet og hverdag har blitt rammet. De mest sårbare og utsatte blant oss betaler fortsatt den høyeste prisen. Pandemien rammer ulikt, og smitten følger de sosiale skillene i byen vår.

Oslo Arbeiderparti vil gå foran og bidra til at koronapandemien ikke ender opp med å skape nye helsekriser. Nedstengning av samfunnet har gått sterkest ut over de i samfunnet som alt bærer den tyngste børen. Norske kommuner har måttet bære en stor bør, uten forsikringer om økonomisk kompensasjon. Næringslivet, og bransje etter bransje, har opplevd sviktende omsetning, permitteringer og avvikling av drift. Arbeid og helse henger uløselig sammen, og å miste jobben kan være en stor helsebelastning.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Avholde et representantskapsmøte om utfordringer Oslo vil stå overfor etter koronaen, her vil helse og arbeid ha en naturlig plass.

9. Generasjonsskatt – En rettferdig skatt

Forskjellene i Norge øker for hvert eneste år og ulikheten mellom formue er på nivå med Storbritannia. En SSB studie fra 2018 viste at den rikeste prosenten i Norge eier 25% av all formue og majoriteten av Norges rikeste mennesker har arvet formuen. Det er grunnleggende urettferdig at noen kan arve seg til en bedre posisjon i livet. Når noen få arver veldig mye penger konsentreres makt over ressurser til en liten elite i samfunnet. En av de mest effektive metodene for å bekjempe ulikhet i samfunnet er å innføre en generasjonsskatt, altså skatt på arv.

En generasjonsskatt er en rettferdig skatt siden den treffer de som har mest ressurser. Skatt på arv bidrar til at forskjeller ikke forsterkes gjennom generasjoner og at formuer ikke samles på få hender. I tillegg vil en generasjonsskatt være med på å bevare et prinsipp i det norske samfunnet - man bidrar etter evne. Over tid har vi sett et skifte i skatt fra kapital over til arbeid. Dette er ikke en rettferdig omfordeling av ressursene. At man ikke skal betale skatt om man arver ti millioner fra familien, mens man betaler skatt når man jobber hardt er stikk i strid med arbeidslinja og prinsippet om at det skal lønne seg å jobbe.

I en tid hvor veksten i formuer er større enn lønnsveksten og kapitalen i samfunnet samler seg på få hender må Arbeiderpartiet presentere en politikk som omfordeler. Det er et sosialdemokratisk prinsipp at alle skal ha like muligheter i livet. En generasjonsskatt legger til rette for dette. Oslo Arbeiderparti tar ulikhetene i samfunnet på alvor og en skatt på arv vil bidra til rettferdig omfordeling av ressursene i samfunnet.

Oslo Arbeiderparti vil

- Vurdere å innføre generasjonsskatt på arv, og legge til grunn et bunnfradrag, og sørge for at generasjonsskatten ikke inneholder for mange unntak

10. En ny retning for ruspolitikken

Ruspolitikk er vanskelig og komplekst. Personer som bruker narkotika står i vidt forskjellige livssituasjoner. Ruspolitikken må derfor ivareta heroinavhengige og personer som røyker cannabis i ny og ne.

For at færrest mulig personer skal utvikle et problematisk rusbruk samtidig som vi hindrer rekruttering av brukere må vi gjøre avveininger som er krevende. Noen personer er i dag så tungt rusavhengige at det er urealistisk å forvente at de skal bli totalt rusfri. For dem må målet rett og slett være å leve best mulige liv, mens det for andre er gode utsikter til å gjennom rett behandling redusere risiko ved rusbruk og komme ut av en rusavhengighet.

Rusavhengighet er en sykdom som må møtes med helsehjelp. Det er behov for en ny retning i ruspolitikken. Oslo Arbeiderparti støtter derfor rusreformutvalget og en avkriminalisering av besittelse og bruk av narkotiske stoffer. Narkotika skal fortsatt være forbudt og ikke legalisert.

Salg og omsetning av narkotiske stoffer skal fortsatt være kriminelt. Oslo Arbeiderparti vil derfor øke bevilgningene til politiets arbeid mot import og omsetning av narkotika.

Rusreformforslaget er lagt fram av Helsedepartementet, og reformen er også en stor justispolitisk reform. Oslo Arbeiderparti mener derfor at reformens justispolitiske konsekvenser raskt bør evalueres, spesielt med tanke på virkningene av politiets forebyggende arbeid.

Mange rusmisbrukere lever under med uverdige forhold og mangler basale goder som bosted, mat, fastlege, en forutsigbar inntekt og et sosialt nettverk. Det er helt nødvendige å gjøre flere grunnleggende endringer i hvordan rusbrukere med helseutfordringer følges opp. Politiet må få mer ressurser for å følge opp reformen, også for å forebygge at unge under kriminell lavalder blir rekruttert til kriminalitet.

Det er viktig å presisere at vi ønsker en reform fra straff til hjelp, ikke fra straff til ingenting. Derfor støtter vi forslaget om at politiet ved kvalifisert grunnlag kan utstede pålegg om oppmøte hos en rådgivende enhet for narkotikasaker i kommunen. Enheten skal gi råd, informasjon og veiledning til personer som er ilagt møteplikt av politiet. Helsehjelp skal fortsatt være frivillig for å ivareta tillitsforholdet mellom den enkelte og helsetjenesten i Norge. Oslo Arbeiderparti understreker viktigheten av en slik oppfølging av unge under 18 år. På den måten kan oppfølgingen tilpasses hver enkelt.

Det er nødvendig å endre lovverket for å styrke rusbrukeres rettssikkerhet. I dag ser man at rusbrukere blir utsatt for en stor mengde lovbrudd, mens mange unnlater å anmelde forholdene i frykt for å bli straffet, ransaket og for å få rusmidler konfiskert. Frykt for at man straffes viser hvordan avkriminalisering av brukerdoser kan gi mer tilgjengelig helsehjelp for rusbrukere..

Mange rusmisbrukere lever under uverdige forhold og mangler basale goder som bosted, mat, fastlege, en forutsigbar inntekt og et sosialt nettverk. . Det er helt nødvendige å gjøre flere grunnleggende endringer i hvordan rusbrukere med helseutfordringer følges opp.

Et viktig sted å starte er derfor å øke rettssikkerheten til rusbrukere. I dag ser man at mange rusavhengige enten blir alvorlige syke, eller dør av overdoser og brukerstyr med smitte. Oslo Arbeiderparti vil derfor styrke tilbudet der tungt rusavhengige kan bytte inn brukt brukerstyr med nytt, samtidig som man får informasjon om hjelpetilbud. Vi vil sette inn flere tiltak for å forebygge overdoser, for eksempel ved økt åpningstid for sprøyterom og ved å tillate røykerom for heroin i kommunene der det er behov.

Vi vil også utvide substitusjonsbehandlingen, hvor helsefaglige argumenter ikke politiske føringer skal avgjøre hvilke midler som benyttes. Dette skal også gjelde for de aller tyngste stoffene, som heroin.. Disse tiltakene vil forebygge sykdom hos de rusavhengige.

For mange kan arbeid og aktivitet være veien til et bedre liv. Oslo Arbeiderparti vil derfor styrke ettervernet etter soning for personer med rusproblemer. Derfor vil vi øke støtten til organisasjoner som tilbyr jobber til rusavhengige, som for eksempel Erlik Oslo. Vi må også gjøre mer for å redusere stigma og fordommene mot rusavhengighet, slik at det blir lettere å gå fra avhengighet til et vanligere liv. Et

av disse tiltakene kan som eksempel være å sikre alle rusavhengige gratis tannhelse og bedre fast helseoppfølging.

Mange rusinstitusjoner er i dag private, og en god del av dem er ideelle aktører. Oslo Arbeiderparti vil at kjerneoppgavene i rusomsorgen skal driftes i samarbeid mellom det offentlige og de ideelle.

Overgangen til hverdagslivet blir i dag vanskelig for mange når de kommer ut. Derfor vil Oslo Arbeiderparti også vri rusomsorgen fra institusjoner, til at man i egen bolig eller et botilbud kan organisere tjenester i hjemmet med sterkere koordinering slik som for eksempel Oslo kommune nå gjør som oppfølging av russtrategien.

Oslo Arbeiderparti mener et utvidet tilbud om helsehjelp må finansieres av nye og øremerkede midler til primærhelsetjenesten, slik at reformen trygt kan implementeres som en helsereform for mennesker som trenger helsehjelp fremfor straff.

11. Resolusjon om HIV og medikamenter

Ca. 4500 mennesker lever med hiv i Norge i dag. De siste årene er smittetallene gått nedover og Folkehelseinstituttet anser nå at vi har kontroll på hiv-epidemien for første gang. Den mest risikoutsatte gruppen, menn som har sex med menn, toppet hiv-statistikken i 2009, men har hatt en nedgang i antall nye hivtilfeller på 85% fra 2009 til 2019. Folkehelseinstituttet mener at tidlig behandlingsstart, innføringen av den forebyggende hivmedisinen PrEP i 2017, og økt testaktivitet er hovedgrunnene til nedgangen.

Foreløpig er det menn som har sex med menn som har vært fokus for PrEP men også andre grupper, som personer som selger eller bytter sex og enkelte menn som reiser til Asia har en slik risiko for å bli smittet av hiv at de bør få PrEP. Bekymringer om at PrEP skulle føre til økning i andre seksuelt overførbare infeksjoner har ikke slått til. Gjennom anbud har PrEP fått lav pris, selv om forhandlet pris i andre land, som Storbritannia og Tsjekkia, antas å være enda lavere. Det er grunn til å tro at PrEP betydelig har redusert antallet hivdiagnoser i Norge.

I Oslo og mange andre byer er det dessverre lang ventetid for å få PrEP, på grunn av kapasiteten i spesialisthelsetjenesten. HivNorge opplyser at de kjenner til personer som er smittet av hiv mens de sto i PrEP-kø. Da har smittevernet sviktet.

Hivlegemidler er nå kommet på anbud. Dette innebærer at mange hivpasienter må bytte medikamenter jevnlig uten at det er begrunnet i deres helse. Det kan også begrense tilgangen til de nyeste og beste legemidlene, og allerede har noen legemiddelf produsenter unnlatt å legge inn anbud, slik at viktige nye legemidler ikke er tilgjengelige for norske hivpasienter. Dette er et problem for hivpasienter med resistensproblematikk, eller som av andre helsemessige grunner ikke tåler eller ikke har god effekt av medikamentene som er antatt i anbudsprosessen. Anbudsmodellen må endres slik at hivpasienter slipper hyppige medikamentbytter som ikke er begrunnet i deres helse, og det må sikres at også de beste medikamentene er tilgjengelige for de som trenger disse.

Forslag:

Oslo Arbeiderparti mener at:

- PrEP til personer som er spesielt utsatt for hiv er god helseøkonomi
- Køene for PrEP må fjernes, ved at tilstrekkelige ressurser tilføres de infeksjonsmedisinske poliklinikkene og oppfølgingen overføres til fastleger med tilstrekkelig kompetanse, som må få rimelig godtgjørelse for dette.
- Ved vurdering av hvilket medikament som foreskrives må den enkelte pasients helsemessige behov vektas tyngre enn kortsiktig økonomisk besparelse.
- Når det er begrunnet i den enkelte pasients helse må det gis dispensasjon for ethvert tilgjengelig medikament til bruk i behandlingen av hiv, også om medikamentet ikke har deltatt i anbudsprosessen.

12. Sikre transpersoner rett til et tilpasset helsetilbud

Sikre at personer med kjønnsinkongruens får et tilpasset og faglig forsvarlig helsetilbud

Mange transpersoner har et stort behov for helsehjelp som for eksempel hormonbehandling og bryst- og ansiktskirurgi, men organiseringen av helsehjelpen og måten diagnosen transseksualisme anvendes som inngangsvilkår fører til at mange transpersoner ikke får den helsehjelpen de trenger og har krav på. For å bøte på dette har Helsedirektoratet nå utarbeidet nasjonale retningslinjer som skal sikre til at personer med kjønnsinkongruens får et faglig forsvarlig helsetilbud som ivaretar deres rett til medvirkning og selvbestemmelse. Disse retningslinjene er etter Arbeiderpartiets vurdering et viktig og nødvendig tiltak for å ivareta pasientrettighetene til personer med kjønnsinkongruens i Norge.

Dessverre er det en tydelig motstand mot de nasjonale faglige retningslinjene i ulike medisinske fagmiljøer. Det fører til at retningslinjene ikke gjennomføres etter hensikten.

Migranter som har utredning fra hjemland/andre land må starte utredning på nytt for kjønnsbekreftende behandling. Dette føre til dårlig helse. Disse må få raskere hjelp, uten full utredning. Asylsøkere uten rett til opphold har ikke rett til behandling. Dette burde rettes på.

Oslo Arbeiderparti:

- Mener at personer med kjønnsinkongruens må sikres et tilpasset og faglig forsvarlig helsetjenestetilbud ved at de nasjonale faglige retningslinjene gjennomføres fullt ut og sikres nødvendig finansiering, blant annet til oppbygging av regionssentre i hver helseregion.

13. Kutt moms på frivillighet nå!

I Norge bidrar den frivillige innsatsen med verdiskaping målt til 75 milliarder i året, samtidig betaler frivilligheten 500 millioner i avgift på dugnad og frivillighet hvert år. I mai vedtok stortinget at de ville fortsette med moms på innkjøp til frivillighet og dugnad. Dette gjør at dugnadsarbeid får dårligere betingelser enn privat næringsliv.

Det koster penger å kjøpe snøscootere til hjelpekorpsset, tuba til musikkorpsset og kniver til speiderkorpsset. Mens et privat selskap får fullt fradrag for momsen, gjelder dette bare 75 prosent av dugnadsmomsen. Dette er en absurd situasjon som vi må få endret på nå.

Gjennom momskompensasjonen betaler staten tilbake noe av frivillighetens utgifter, men frivilligheten betaler likevel 500 millioner til staten, som heller kunne gått til instrumenter og frivilligsentraler.

Frivillige organisasjoner vil gjøre mer, og ikke minst gjøre det billigst mulig for dem som deltar. Men avgift til staten gir dyrere aktiviteter, for momsen må jo betales. Dyrere aktiviteter gjør det vanskeligere for dem som ikke har mye penger å delta. Selv om vi på et samfunnsnivå vet at deltakelse i frivilligheten er spesielt viktig for dem som vokser opp i familier med dårlig råd eller lav tilknytning til samfunnet, velger altså dagens regjering å videreføre avgiften på frivillighet.

Oslo Arbeiderparti krever at staten kutter moms på frivillighet nå!

14. Samferdselspolitisk uttalelse

- Alle skal kunne ferdes trygt i trafikken. Myke trafikanter skal prioriteres.
- Byen skal være trivelig og boligområdene skal i størst mulig grad skjermes for biltrafikk.
- Transporten skal være effektiv.
- Transporten skal være miljøvennlig.
- Det skal være lett å leve uten bil, og mulig å leve med bil for de som ønsker.

Oslo Arbeiderparti legger disse rettesnorene til grunn i samferdselspolitikken. I årene framover vil vi jobbe for elbiler og en ren bilpark, bedre kollektivtrafikk, snarveier, fortauer og trygge forhold for gående og et bedre sykkelveinett, i tråd med programmet vi gikk til valg på. Nå vil vi legge stor vekt på frekvens og miljøvennlig transport i ytre by. Investeringene og tiltakene vi gjør skal bidra til at alle i byen skal få bedre muligheter til å reise grønt og effektivt.

Transport og byplanlegging etter pandemien

Pandemien har vist hvor mye det betyr for trafikken i byen hvis vi organiserer transporten og arbeidslivet på en annen måte. Vi har planlagt og bygd ut veldig mye av kollektivtrafikken og veinettet med tanke på å ta unna det store behovet i rushtida noen timer om morgenen og ettermiddagen. Til alle andre tider av døgnet har både t-banen og veiene våre masse ledig kapasitet. Hvis vi klarer å gjøre noen av disse endringene varige, vil det bety mindre trafikk i byen, lavere kostnader for folk og næringsliv og mindre behov for store investeringer i samferdsel.

Å finne ut av hvordan vi kan skape et arbeidsliv med mindre behov for transport samtidig med at vi ivaretar arbeidstakernes rettigheter og behovet for gode arbeidsfellesskap er en veldig interessant oppgave for alle som er opptatt av å utvikle gode, miljøvennlige byer. Oslo Arbeiderparti vil jobbe for at flere skal kunne arbeide hjemme eller i kontorfellesskap nær der de bor.

Oslo Arbeiderparti er positive til at kommunen utreder mulige modeller for desentralisering av arbeidsplasser i byen vår som krever mindre reisevei for de ansatte, og som kan være et bidrag til å utvikle områder med varierte levekårsutfordringer. Hjemmekontor er hjemlet i Forskrift om arbeid som utføres i arbeidstakers hjem og det er som oftest arbeidstaker som tar initiativ til å benytte hjemmekontor. Arbeiderpartiet støtter arbeidet med å revidere forskriften for å sikre at det tilrettelegges for gode rammer for hjemmekontor.

Kommunen kan utrede modeller for tilpasset bruk av hjemmekontor med og for de ansatte. I kommunen kan for eksempel etatene gjennomgå om de kan eller bør legge til rette for hjemmekontor hele eller deler av arbeidstida. Kommunen må også utrede utfordringer knyttet til arbeidsmiljø, produktivitet, kostnader, ansvaret til Oslo kommune som arbeidsgiver og andre relevante omsyn. Vi vil vurdere å opprette kommunale kontorfellesskap på tvers av etater ute i bydelene, så ansatte ikke trenger å reise inn til sentrum. Skolestart på videregående skole kan muligens flyttes til litt etter den verste rushtida. Vi vil gjøre det enklere å bygge om kontorer til leiligheter i sentrum, og legge til rette for at flere skal kunne bo sentralt i Oslo.

Grønn og effektiv transport i Nasjonal Transportplan

Oslo Arbeiderparti har klare forventninger til at kommende Nasjonal Transportplan (NTP) skal gi større muligheter til å bygge ut miljøvennlig og effektiv transport i Oslo.

Vi gikk til valg på at vi vil prioritere de store kollektivprosjektene først. T-banen frakter hvert år nesten dobbelt så mange mennesker som hele jernbanenettet i Norge. Det er bærebjelken i transporten i Oslo. Arbeidet med Fornebubanen er nå i gang. Sporveien har også satt i gang arbeidet med å bygge et nytt signal- og sikringsanlegg for t-banen. Dette er gode prosjekter som vil gjøre t-banenettet bedre i hele byen.

Ny Majorstua stasjon er det neste store skrittet. Den bør være klar når Fornebubanen åpner i 2027. Med en ny stasjon her med fire spor får man en sømløs tilkobling fra Fornebubanen inn på t-banenettet. Sammen med nytt signalanlegg så løser det opp en flaskehals som gjør at man potensielt kan kjøre flere avganger på alle t-banelinjene. Prosjektet ligger sentralt i byen, men det betyr mest for reisende i hele ytre by. En ny stasjon er også et viktig første skritt i arbeidet med en ny t-banetunnel. Det er ingen andre investeringer vi kan gjøre nå som vil gjøre i nærheten så mye for å bedre t-banetilbudet i Oslo. Hvis prosjektet blir vellykket, kan det bidra til å utsette behovet for en ny t-banetunnel.

En ny stasjon på Majorstua er beregnet til å koste et sted mellom 5 og 6 milliarder. Oslo Arbeiderparti mener staten bør ta 70 prosent av det økonomiske ansvaret for utbyggingen, som et første ledd i byggingen av ny t-banetunnel. Oslo Arbeiderparti vil arbeide for å skaffe den resterende lokale andelen gjennom grunneierbidrag fra utbygging av området, og trafikanbetaling. I løpet av året kommer de første nye trikkene i ordinær trafikk i Oslo. Med de nye trikkene med høyere standard, mindre støy og bedre plass har vi god grunn til å tro at mange flere vil reise med trikken framover.

Trikken skal være en viktig del av kollektivtrafikken i mange år framover. I fjor kom det en ny trikkeutredning som vurderte potensialet i forskjellige nye trikkeruter. I arbeidet framover vil Oslo Arbeiderparti basere seg på konklusjonene som kom i denne rapporten.

De mest aktuelle nye trikkestrekningene nå er:

- Trikk oppover Trondheimsveien i retning Tonsenhagen
- Trikk på Ring 2 til Carl Berners plass, med mulig forlengelse mot Bryn.

Disse strekningene trenger et bedre kollektivtilbud. Videre er det også aktuelt med trikk gjennom Hovinbyen, fra Sinsen via Økern til Bryn. Her kan trikken være en viktig bidragsyter til byutviklingen, på samme måte som Bybanen har vært det i Bergen.

Oslo kommune har ikke råd til å finansiere disse strekningene med kommunale midler. Hvis disse linjene skal bygges, må de prioriteres med bompenger fra Oslopakke 3 og bidrag for grunneierne. Det har vi per nå ikke nok inntekter til. Oslo Arbeiderparti vil likevel jobbe for at vi fortsetter planleggingen av hvordan kollektivtilbudet kan bli bedre på disse rutene. Vi vil være åpne for andre alternativer, som for eksempel et forsterka busstilbud med det som kalles superbusser.

Oslo Arbeiderparti har i en årrekke jobba for et lokk over E6 på Furuset. Området er plaget av støy og luftforurensning, og motorveien fungerer som en stor barriere gjennom dalen. Gjennom årene har det flere ganger blitt satt av penger til dette lokket i Oslopakke 3. Likevel har lokket aldri kommet noe nærmere realisering. Dette er en statlig vei, og Statens Veivesen legger sin faglige tyngde bak å gå mot prosjektet. Det gjør at prosjektet har havnet helt i dødvanne. Oslo kommune kan heller ikke holde av penger til et prosjekt uten noe framdrift når det er så mange andre gode samferdselsprosjekter i Oslo. Samtidig har saken blitt offer for et tåpelig politisk spill, der regjeringens representanter prøver å skyve ansvaret over på kommunen på grunn av finansieringen, mens opposisjonen i bystyret later som at kommunen kan overprøve beslutningene i Statens Veivesen. Vi vil fortsatt jobbe for et lokk over E6, og be en ny regjering ta opp saken. Oslo Arbeiderparti vil også ta initiativ til en ny gjennomgang av prosjektet, for å finne ut av om det er noe vi kan realisere raskere og enklere enn det som har vært vårt foretrukne alternativ.

Nye billetter hos Ruter

Oslo Arbeiderparti ønsker et bedre billettsystem hos Ruter. I dag er prisen lav per reise hvis man reiser daglig til jobb eller skole. Samtidig er det dyrt for de som bare reiser en gang iblant, hvis man tilfeldigvis skal krysse en sonегrense eller skal ta med en hel familie. Byrådet har derfor gitt Ruter i oppdrag å lage en utredning om hvordan billettsystemet skal fungere framover. Den skal komme i løpet av året.

Oslo Arbeiderparti mener vi trenger mer fleksible billetter som kan gjøre kollektivtrafikken mer attraktiv for de som ikke er stamkunder. Det vil gjøre trikk, buss og t-bane til et bedre alternativ også på fritidsreisene som utgjør en stadig større andel av personbiltrafikken i Oslo. Oslo Arbeiderparti vil vi fortsette å jobbe for at det blir enklere å reise kollektivt for eldre og bevegelseshemmede, med Rosa buss som modell.

Bedre regulering av el-sparkesyklene

El-sparkesyklene kom som en farsott til Oslo for to år siden. De ble raskt populære og tok mye plass i byens gater. På kort tid har Oslo blitt et av verdens største markeder for kommersiell utleie av el-sparkesykler, målt i antall turer per innbygger.

Dessverre skaper de også mange problemer. Det er altfor mange historier om ulykker og påkjørsler, om feilparkerte elsparkesykler som sperrer veien for rullestoler, blinde og barnevogner, eller rett og slett forsøpler. Dette kan ikke fortsette. Elsparkesyklene må komme inn i ordnede former.

Oslo Arbeiderparti ønsker en langt strengere regulering av el-sparkesyklene. Vi ønsker å begrense antallet el-sparkesykler i byen. Vi vil innføre en konsesjonsordning, der alle som skal drive kommersiell utleie må ha tillatelse fra kommunen. For å få konsesjon må selskapene betale en avgift, og innfri en rekke vilkår.

Blant aktuelle vilkår er: • Krav til hvor og hvordan man kan parkere • Krav til hvor man kan kjøre, og hvor fort man kan kjøre • Minimumskrav til levetid og miljøstandard for sparkesyklene • Krav om anstendige arbeidsvilkår for ansatte Oslo Arbeiderparti ber regjeringen snarest sørge for at kommunene får full mulighet til å selv styre sine gater, og regulere el-sparkesyklene. Bompenger, veipricing og parkeringsavgifter.

Systemet med Oslopakke 3 og bompenger har tjent byen godt. Siden starten av 90-tallet har bompengene bidratt til viktige investeringer i veier og kollektivtrafikk. Etter hvert har bompengene også bidratt direkte til driften av kollektivtrafikken og utbygging av sykkelveinett. Nå går nesten alle midlene fra Oslopakke 3 til miljøvennlige samferdselsinvesteringer. Oslo Arbeiderparti mener det har vært en riktig utvikling.

Oslo Arbeiderparti er for å bruke bompenger til å redusere biltrafikken. Det gir mindre kø, forurensning og klimagassutslipp. Bompengene har også vært et viktig virkemiddel for fremme elbiler, særlig i begynnelsen da elbilene fortsatt hadde noen klare ulemper.

Bompenger har vært bra for byen. Likevel er det ingen grunn til å stikke under en stol at det skaper noen problemer. Selv om det i snitt ikke er noen tvil om at bompenger flytter penger fra de som har mest til de som har minst når pengene investeres i kollektivtrafikken, så er det fortsatt sånn at for mange med lav inntekt så kan bompengene være en stor økonomisk belastning. Vi må derfor være vare for hvor store bompengene kan bli.

Oslo Arbeiderparti mener elbilene og andre nullutslippsløsninger skal ha klare rabatter i bompengene. Det er fortsatt et viktig virkemiddel for å fremme omleggingen til en ren bilpark. Samtidig er vi åpne for å gå bort fra regelen som sier at elbiler aldri skal betale mer enn 50 prosent av fossilbiler i bomringen. Etter hvert som elbilene blir stadig bedre og mer konkurransedyktige, reduseres argumentene for at de skal subsidieres. 50%-regelen betyr også at for hver gang prisene øker med 1 kr for en fossilbil, så kan de ikke øke mer enn 50 øre for en elbil. Det betyr i praksis at forskjellene mellom elbiler og fossilbiler blir stadig større i kroner og øre. Det er langt fra sikkert at det er nødvendig.

Vi vil jobbe for å innføre veipricing i Oslo, i tråd med hva Arbeiderpartiet har jobba for på Stortinget. Det er mer rettferdig med et system der man betaler for hver kilometer man kjører, enn om man tilfeldigvis må passere en bomstasjon. I dag betaler bilistene for ca 70 prosent av alle turene. Med veipricing kan alle turene dekkes. Når regningen kan fordeles på flere turer, kan også prisen per tur bli lavere.

Bompenger er ikke den eneste mulige måten å organisere trafikantbetaling på. I Nottingham og et par andre britiske byer har man et system som kalles workplace parking levy. Her må arbeidsgivere og andre profesjonelle aktører betale en årlig avgift for parkeringsplassene de disponerer. Effekten blir ganske lik det man får av en rushtidsavgift. Som en bonus bidrar det til at det blir lønnsomt å bruke tomte til andre ting enn parkering. Det er viktig i en by hvor det blir stadig trangere om plassen. Et annet alternativ er det amerikanske systemet med parking cash out. Her pålegges arbeidsgivere å betale arbeidstakere som ikke kjører bil en sum som tilsvarer verdien av parkeringsplassen. Det gjør det mer lønnsomt for de ansatte å velge et miljøvennlig alternativ. Oslo Arbeiderparti er åpen for å utrede sånne alternativer til bompenger. Formålet må i så fall være å finne systemer som er mer rettferdige, bidrar til å redusere trafikken og utslippene og skaffer inntekter til ny infrastruktur. Det er ikke et mål i seg selv å øke trafikantbetalingen mer enn det som er avtalt i Oslopakke 3.

Bildeling

Bildeling har virkelig tatt av i Oslo de siste årene. Stadig flere Oslofolk ser fordelene ved å ikke eie bil selv, men likevel ha tilgang til bil når man trenger det. De største bildelingstjenestene vokser nå med flere titalls prosent i året. Bildeling bidrar til mindre biltrafikk, lavere utslipp og bedre økonomi for brukerne. En delt bil erstatter et sted mellom fem og femten vanlige biler, så jo flere som velger å dele bil jo mer plass blir det til de som faktisk trenger å eie egen bil.

Oslo Arbeiderparti ønsker å gjøre bildeling mer attraktivt i hele byen. Vi vil opprette flere kommunale plasser for bildeling, sette ned prisene på parkering og arbeide for å fjerne bompengene på registrerte bildelingsbiler. Samtidig vil vi opprette en støtteordning for borettslag og lignende som gjør om parkeringsplasser til plasser for bildeling. De klassiske drabantbyene ble ikke bygd med tanke på så mange biler som folk i har i dag. Hvis flere blir oppmuntret til å gå over til bildeling vil det redusere presset på parkering i disse områdene.

Beboerparkering

Ordningen med beboerparkering har vært en suksess i Oslo. Den bidrar til at det blir lettere å parkere der man bor, samtidig med at den frigjør plass til andre gode formål som framkommelighet for kollektivtrafikk og sykkelfelt.

Stadig flere bydeler velger å innføre beboerparkering i hele eller deler av bydelen. Vi mener det fortsatt skal være opp til bydelene om de vil innføre beboerparkering i sine gater.

Oslo Arbeiderparti vil framover jobbe for reduserte satser på beboerparkering i ytre by. Vi vil gå mot økte avgifter for næringslivet. Vi ønsker å forenkle det nasjonale regelverket så vi kan redusere antallet skilt som trengs for å markere beboerparkering.

15. Studieplasser til Søndre Nordstrand

Søndre Nordstrand er en unik bydel, både med tanke på beliggenhet og demografi. Potensialet er stort, og vi må forløst det på en enda bedre måte.

Nå har Oslo Arbeiderparti en mulighet for å løfte et nytt område av byen. Et område som over altfor lang tid har opplevd å bli stigmatisert, men som kanskje har det største potensialet i landet. Etablering av studieplasser i Søndre Nordstrand kan være starten på et større eventyr.

I Oslo har man etablert tre innovasjonsdistrikter som i et ledd i å gjøre Oslo til kunnskapshovedstad. Hvor man ser kunnskapspolitik, næringspolitikk og byutvikling i en større sammenheng. Det vil være helt naturlig at man ser til Søndre Nordstrand for å etablere et fjerde innovasjonsdistrikt.

I Søndre Nordstrand finnes allerede Klemetsrudanlegget. Ved å satse på det på som et senter for karbonfangst og lagringsanlegg i kombinasjon med ingeniørutdanningen ved OsloMet, så kan man utvikle et senter for klima/miljø som kan være ledende i Norge, Europa og verden. En et annet aspekt ved forslaget til Djuve er hvordan faglig teori kan møte de reelle samfunnsutfordringene. Nettopp ved at fag og realitet møtes og krysser hverandre, kan fagmiljøene, studentene og tjenestene jobbe bedre sammen for å finne de beste løsningene.

Det er mange fordeler ved en etablering av Campus Søndre Nordstrand.

- Det vil gi en mer variert og balansert befolkningssammensetning med tanke på utdanningsbakgrunn, gjennom at det vil være attraktivt for ansatte og studenter å bosette seg ved campus.
- Det vil gi mange muligheter for samhandling mellom universitetet og lokalsamfunnet, med gjensidig gevinst
- Det vil generere en rekke nye arbeidsplasser i nærområdet, i hele spennet fra drift til akademiske stillinger.
- Et campus utenfor Oslo sentrum vil kunne tiltrekke seg andre aktører, som butikker, kafeer og uteliv, kultur og andre typer møteplasser.
- De positive ringvirkningene av en slik etablering vil være store, og vil sannsynligvis medføre at flere kompetansearbeidsplasser og andre selskaper på sikt ønsker å etablere seg i bydelen.
- Et eget campus utenfor sentrum har gode forutsetninger for å skape et godt studentmiljø ved at flere bor og studerer samme sted og det er flere muligheter for samhandling med resten av nærmiljøet.

Oslo Arbeiderparti vil:

1. Jobbe for å flytte studieplasser, for eksempel fra OsloMet, til Søndre Nordstrand
2. Oslo kommune skal ta initiativ overfor staten, OsloMet og andre aktuelle studiesteder for å starte prosessen.

16. Oslomarka for natur og mennesker

Oslo Arbeiderparti var varme tilhengere og pådrivere for Markaloven. Loven sikrer Markas grenser og bidrar til å bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Markaloven var et viktig skritt for å bevare Marka som et viktig naturområde med rike muligheter for friluftsopplevelser for befolkningen.

Nå er det på tide å ta arbeidet for Marka et skritt videre. Vårt mål er å gjenskape Marka som et område der naturen er i høysetet og det biologiske mangfoldet får lov til å utfolde seg på sine egne premisser. Gjennom det siste århundret har det vært tung drift i Marka. Mesteparten av Marka er nå industriskog som på et tidspunkt har blitt felt og nyplantet. I dag er det kun 11 prosent av skogen som er ren naturskog. Disse områdene er små og ligger spredt. Det gjør at hver og en av dem blir sårbare og det begrenser det naturlige mangfoldet.

Naturskog er viktig fordi det biologiske mangfoldet går i kretsløp. Et tre som faller og begynner å råtne er dødt, men det er samtidig hjemstedet og forutsetningen for yrende liv. Det er denne sirkelen som skaper det rike livet vi kjenner fra de best bevarte områdene i skogen.

Oslo Arbeiderparti ønsker å verne større deler av Marka i naturreservater. Vi ønsker å binde sammen de forskjellige naturreservatene i landskapsøkologiske nettverk. Målet er å gjenskape en naturlig skog så artene kan leve og forflytte seg i større områder. Det vil styrke det naturlige mangfoldet. Samtidig vil vi legge om skogbruket i den resterende delen av skogen, for å unngå flatehogst og skog som er preget av monokulturer med få arter.

Oslomarka er en perle i landets tettest befolkede område. Her bør vi klare å ta vare naturen, til glede for våre etterkommere og alle de som nyter friluftslivet i de bynære skogene. Oslo Arbeiderparti vil fortsatt jobbe for at infrastrukturen i Oslomarka skal være god, slik at det blir et trygt fristed for de som vil ut på tur

17. Park i Nydalen

Oslo Arbeiderparti mener kommunen må anlegge en større brukspark i Nydalen for å gi innbyggerne et fullverdig bomiljø.

Det er et stort areal i Nydalen i dag som egner seg svært godt til park. Det er også tatt et betydelig lokalt initiativ gjennom Facebook-gruppa "Ja til stor park i Nydalen" med over 3000 følgere. Tomta er den siste i området som ikke er utbygd.

Vi vil bruke kommunen til å legge til rette for å bygge en park på hele eller deler av området. Det kan skje enten ved å kjøpe tomten av dagens eiere, eller inngå et to- eller treveis makeskifte med aktørene i området for å framskaffe en erstatningstomt, være seg nært, fjernt eller utenfor kommunegrensen. Vi ønsker et større grøntareal med beplantning, ballbaner og andre fritidsaktiviteter. Dette er den siste muligheten på mange tiår for å få en sårt tiltrengt grønn lunge i Nydalen.

18. Oslo Fengsel

Et fengsel er en del av infrastrukturen til en storby. At byens innbyggere får sone straffen i nærheten av sitt eget hjemsted er av betydning. Både for dem og deres pårørende, samt at det har innvirkning på frivillige aktører og deres mulighet til å bidra til straffegjennomføring og tilbakeføringen.

Hovedregelen bør derfor være at de som skal bli samfunnsborgere i Oslo etter endt soning, bør sone straffen sin i Oslo. Oslo Arbeiderparti mener derfor at det må ligge et fengsel i eller i umiddelbar nærhet til Oslo.

Oslo Arbeiderparti har lenge ønsket å flytte fengslet fra Grønland. Fengslet tar opp et stort areal midt i et av Norges tettest befolkede strøk. Hele området burde vært åpnet opp og gjort om til en spennende og livskraftig del av lokalmiljøet. Fengslet må nå enten gjennom en stor rehabilitering eller flyttes. Dette er et godt tidspunkt å flytte fengslet på.

En utvidelse av fengslet på Bredtvet er lansert som et alternativ for et nytt fengsel. Det har noen klare fordeler, det vil blant annet bidra til en sårt tiltrengt oppgradering av kvinnefengslet. Bredtvetjordene som omgir det nåværende fengselet, er et av de siste store ubebygde grøntområdene i Groruddalen. Området har stor lokalhistorisk verdi og utgjør et viktig kulturlandskap. Oslo Arbeiderparti er imot en utbygging som tar av Bredtvetjordene.

19. Maridalen – gårdsbrukenes fremtid

For ca. 100 år siden kjøpte Oslo kommune opp tilnærmet en hel bygd (Maridalen) av hensyn til drikkevannet. Av 13 aktive gårdsbruk i dag er 9 forpakterbruk. Forpaktingsavtalen har vært overført fra generasjon til generasjon i disse 100 årene. På ett av disse brukene, Sander gård, vokser nå femte generasjon opp.

Kontraktene på gårdene i Maridalen gikk ut i 2015, og forhandlinger om ny avtale startet i 2014, men fortsatt uten noen avklaring. I påvente av en ny langsiktig avtale, har kontraktene siden da blitt forlenget for kun ett år av gangen.

Stridens kjerne er forslaget om å inngå en ny avtale der kontraktene lyses ut ved generasjonsskifte. Dette skaper usikkerhet og lite forutsigbarhet for bondefamiliene. Gårdene er både arbeidsplass og bosted for familiene gjennom generasjoner. Det har etablert seg en berettiget forventning om at neste generasjon kan overta, forutsatt at neste generasjon oppfyller kommunens krav om 3-årig agronomutdanning og egnethet.

Uten et generasjonsperspektiv vil gårdene forfalle. Det vil ikke være interessant å investere tid og penger med den usikkerhet en utlysning vil medføre, og det vil være vanskelig for ungdommen på forpaktingsbrukene å satse på en agronomutdanning når det er usikkert om de vil få overta. Bygdelivet og bondekulturen i Maridalen vil utradere, og det vil være i strid med verneformålet, som sier at målet for gårdsdriften er å ivareta det historiske jordbrukslandskapet.

Arbeiderpartiet kan ikke være ansvarlig for at kommunen kaster ut bøndene på gårdene i Maridalen. Oslo Arbeiderparti ønsker at neste generasjon får fortrinnsrett ved generasjonsskifte på forpaktergårdene i Maridalen, dersom de oppfyller kravene om landbruksfaglig kompetanse og egnethet.

20. Næringsråd i Oslos bydeler

Norsk økonomi står foran en stor omstilling. Norsk næringsliv skal gjennom en kraftig omstilling fra olje og oljerelatert industri til et grønt, bærekraftig næringsliv. Det må skapes minst 25.000 arbeidsplasser hvert år de neste ti årene for å opprettholde velferdsstaten. Oslo som motor i norsk økonomi må lede an i dette arbeidet.

Arbeiderpartiets fordelingspolitikk har som mål å utjevne sosiale forskjeller i samfunnet, men det forutsetter at vi også fører en politikk som bidrar til å skape verdier. Nylig kåret arbeidsgiverorganisasjonen NHO Oslo som den mest næringsvennlige by i Norge, det er både en anerkjennelse og en forpliktelse om å føre en politikk som tiltrekker flere næringslivsaktører til å skape verdier i vår by. I lys av dette må vi aktivt arbeide for at det skapes både arbeidsplasser og nye næringer i hele Oslo. Våre bydeler er forskjellige i både størrelse og demografi og bydelene har ulike forutsetninger og behov. Vi bør legge til rette for et lokalt næringsliv som kan bidra til en god utvikling lokalt, tilby relevante varer og tjenester og skape verdier for våre innbyggere. Vi ønsker et seriøst næringsliv som tar bærekraft og arbeidsliv for alle på alvor.

Oslo Arbeiderparti oppfordrer til at det opprettes lokale næringsråd i alle bydelene. Formålet med et slikt råd er å legge til rette for lokal næringsvirksomhet og skape et økt lokalt engasjement for innovasjon og nyskaping. Et næringsråd bør bestå av representanter for bydelspolitikere, arbeidstakere og for det lokale næringslivet. Rådet skal være en viktig aktør som fremmer egne saker, skaper dialog og samarbeid og er høringsinstans for aktuelle saker som angår den enkelte bydelen.

21. Veien til 2023 for Oslo Arbeiderparti

Etter 18 år med sammenhengende borgerlig styre, vant Oslo Arbeiderparti i 2015 byrådsmakt sammen med MDG og SV, og forhandlet frem Østmarkseter-erklæringen. Koalisjonen fikk fornyet tillit ved valget i 2019 og styrer fortsatt sammen i det Ap-ledede byrådet. Oslo Arbeiderparti er det største partiet i byrådet. Byrådsleder Raymond Johansen har nå begynt sitt sjette år som leder av byen. Dette er den lengste perioden Arbeiderpartiet har hatt styringa i byen siden 70-tallet.

Valgresultatet høsten 2019 brakte både glede og skuffelse til Oslo Arbeiderparti. Gleden over å vinne et historisk gjenvalg i koalisjon med de andre partiene på rødgrønn side var stor. Gjennom byrådserklæringene har vi vist at samarbeidet gir oss mulighet til å gjennomføre store deler av vårt politiske program. Hver dag vi styrer byen er en mulighet til få folk i arbeid, redusere forskjellene, og kutte klimagassutslippene. Det politiske prosjektet vi leder har stor oppslutning i byen og våre valgløfter gjøres til virkelighet. Vi er en del av et rød-grønt forandringsprosjekt som skaper en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

I 2019 ble Arbeiderpartiet nasjonalt landets største parti, men gjorde sitt dårligste valg siden 1925. Resultatet i Oslo fulgte samme trend. Et valgresultat på 20% var et dårlig valgresultat og en skuffelse for Oslo Arbeiderparti. Vårt mål ved neste valg er å få tillit fra en større del av befolkningen. I likhet med Ap nasjonalt mistet Oslo Ap velgere til flere parti. Vi mistet velgere i sentrumsnære strøk som første til at vi mistet ledervervet i de fire bydelsutvalgene i sentrum og indre øst, som vi historisk har hatt siden direktevalg ble innført. Men Arbeiderpartiet er fortsatt en del av flertallet i disse bydelene. Samtidig møtte vi sterk konkurranse i ytre by. Mange tradisjonelle AP-velgere valgte denne gang andre partier. Vi beholdt ledervervet i seks bydeler og fikk i tillegg en ny leder fra Arbeiderpartiet i bydel Nordre Aker.

Det er mange grunner til at valgresultatet ble langt dårligere enn vi ønsket oss. I ytre by var det velgere som forlot oss til fordel for partier som ønsket en annen retning enn den samferdselspolitikken byrådet førte. Det er en stor oppgave for oss å utvikle politikken slik at stadig flere føler at de også er en del av rettferdig og nødvendig grønt skifte. I indre by forlot velgere oss til fordel for andre partier de ga æren og tilliten for de positive endringene de ser i byen, med mindre biltrafikk og stadig bedre forhold for miljøvennlig transport. Her er oppgaven å vise at byrådets linje er en naturlig fortsettelse av den gode byutviklings- og miljøpolitikken Arbeiderpartiet har stått for siden 80-tallet. Vi har en stolt historie som vi kan bygge videre på når vi viser at Oslo Arbeiderparti er partiet som kan ta Oslo gjennom det grønne skiftet. «En grønn politikk må være rød for å lykkes og en rød politikk må være grønn for å vare». Oslo Arbeiderparti har hatt en offensiv miljøpolitikk i mange år og den blir nå gjennomført. Vi skal vise vei for byens innbyggere og bidra til et grønt skifte hvor byens befolkning er med på å kutte klimagassutslippene. Innbyggerne mener ulikt, og vi skal være lyttende og tilpasse politikken til lokale forhold.

Både den nasjonale og lokale valgkampen handlet om bompenge-saken, og dermed ble det nesten umulig å gjøre viktige velferdssaker om til politiske veivalg for velgerne. Den store utbyggingen av eldreomsorgen, barnehagene, flere lærere og satsingen på aktivitetsskolen ble fort tatt som en selvfølge. Det samme skjedde med den store forskjellen vi har gjort for idretten. Arbeiderpartiet i byråd har gjort en stor forskjell for folk i byen. Resultatene er der, men vi må framover klare å vise det fram for velgerne. Viktige saker som innføring av Oslo-modellen, pensjon fra første krone, skolevaktmestere som ikke lenger er på anbud, slutt på konkurranseutsetting av sykehjem eller tilbakekjøp av kraftselskapet hadde ikke skjedd uten at Arbeiderpartiet sitter i byråd.

Vi skal bruke den politiske tilliten vi har fått til å gjøre en forskjell i Oslo. Oslo Arbeiderparti er et sosialdemokratisk parti. Vi er trygge på vårt verdigrunnlag. Vårt mål er bygge en by der alle har like muligheter, til å leve forskjellige liv som er preget av små forskjeller, et godt miljø og rike opplevelser. Oslo skal være en by hvor vi viser omsorg for hverandre gjennom velferdstilbudene og en sterk frivillig sektor. Her skal vi lykkes med å skape trygge arbeidsplasser i en moderne, miljøvennlig økonomi. Gjennomføringen av Mangelsgård-erklæringen er godt i gang, men koronapandemien har det siste året har gjort det nødvendig å utsette deler av erklæringens løfter. Men byrådets hovedprioriteringer med arbeid til alle, kutt i klimautslipp og utjevning av sosiale forskjeller er enda viktigere enn før pandemien, fordi den forsterker allerede eksisterende forskjeller der ulikheten øker flere står utenfor arbeidsmarkedene. Pandemien rammer ulikt og urettferdig, og Oslo har den høyeste arbeidsledigheten siden andre verdenskrig. Arbeidet med å løse den krisen har Oslo Arbeiderparti

hovedansvar for i byrådet gjennom ansvar for både byrådsavdelingen for arbeid og byrådsavdelingen for næring.

Oslo Arbeiderparti er fornøyd med hvordan byrådet, med byrådsleder og helsebyråd fra Arbeiderpartiet i spissen har håndtert pandemien. Nå starter jobben med å vise veien ut av pandemien. Oslo Arbeiderparti er klar til å ta fatt også på den jobben med å restarte Oslo. For oss vil det fortsatt handle om å skape arbeidsplasser, styrke velferden innen blant annet psykisk helse samt styrke arbeidet overfor barn og unge.

Etter åtte år med borgerlig regjering mener Oslo Arbeiderparti at Norge trenger en ny regjering ledet av Arbeiderpartiet. Det politiske prosjektet vi er en del av i Oslo bør inspirere partiet nasjonalt til å søke makt for å få en regjering som skaper arbeidsplasser, styrker velferden, kutter i forskjellene og reduserer klimagassutslippene. Dersom valget i 2021 gir grunnlag for det, mener Oslo Arbeiderparti at Arbeiderpartiet bør søke regjeringsmakt med Senterpartiet og SV.

22. Partiorganisasjon og partikultur

Årsmøtet i 2018 vedtok en svært omfattende organisasjonsuttalelse som fortsatt skal være styrende for alle deler av Oslo Arbeiderparti.

Oslo Arbeiderpartis hovedoppgave nå er å gjenvinne flere velgeres tillit fram til valget i 2021 og kommunevalget i 2023. Dette krever godt politisk arbeid på Rådhuset og i bydelene, organisasjonsbygging i partiet, og sterkere utadrettet virksomhet i både nye og gamle former. Vi må bli flinkere til å vise fram det gode arbeidet som gjøres i byen og ute i bydelene der folk bor og ferdes. Skal vi lykkes må hele partiet dra i samme retning. Oslo Arbeiderparti skal være en organisasjon med stor takhøyde i de politiske debattene, vilje til å fatte beslutninger og evne til å sette politikken ut i live. I Oslo Arbeiderparti har vi alle har et ansvar for partikulturen og at vi tar vare på og passer på hverandre. Våre politiske verdier og syn på fellesskap og enkeltmennesket skal gjenspeiles også i våre organisatoriske verdier. All vår kontakt i fysiske møter og digitalt skal preges og kjennetegnes av respekt for hverandre og en god kameratslig og vennlig tone. Bare slik kan vi bygge et lag som trekker i samme retning og som fremstår som et lag som også får og fortjener velgernes tillit.

Oslo Arbeiderparti skal kjennetegnes som en åpen, mangfoldig og inkluderende partiorganisasjon i alle ledd. Det å være med i Oslo Arbeiderparti skal oppleves trygt og meningsfylt og vi skal behandle hverandre med respekt og vise hensyn.

I Oslo Arbeiderparti skal det ikke forekomme seksuell trakassering eller andre former for maktmisbruk, trakassering, rasisme og mobbing. Hos oss skal det være trygt og riktig og varsle om forhold, opplevelser eller hendelser man opplever som krenkende. Ledere på alle nivåer i organisasjonen har et særskilt ansvar for å følge opp arbeidet med å skape en åpen og demokratisk organisasjon der trakassering og maktmisbruk ikke finner sted. Det skal være trygt å varsle og det skal slås hardt ned på dersom varslere opplever utestengelse, hets eller annen negativ forfølgelse.

Pandemien har gjort det utfordrende å drive partiarbeid i Oslo Arbeiderparti det siste året. Vi må ta med oss positive erfaringer når vi kommer tilbake i en mer normal og kjent situasjon. Oslo Arbeiderparti skal være nyskapende både når det gjelder møteformer, digitale aktiviteter og utadrettet virksomhet og utvikling av ny politikk som løser nye behov i en ny tid. Betydningen av god kommunikasjon mellom ulike ledd i partiet kan ikke understrekes nok.

Det nye partistyret bør vurdere om det etter valget i 2021 skal settes et bredt organisasjonsutvalg som igjen ser på ulike sider ved Oslo Arbeiderpartis organisasjon og den strukturen vi bygger vår virksomhet rundt. Partistyret bør vurdere ulike måter å organisere representantskapet på, for å gjøre møtene mer aktuelle, oversiktlige og interessante å delta på.